

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

POLITIČNA KONFERENCA DELAVSKIH VODITELJEV.

Strokovne unije, politične stranke in farmerske organizacije zastopane na prvem zboru te vrste.

„NESTRANKARSKA POLITIČNA AKOLJA“.

Chicago, Ill. — Že dolgo časa prerokovana in pred par meseci napovedana politična konferenca zastopnikov raznih delavskih, farmerskih in meščanskih liberalnih organizacij je bila otvorjena v ponedeljek 20. februarja v Korintski dvorani Masonie Tempa v Chicagu. Namen konference je, poiskati pota in sredstva za enotno politično fronto vseh naprednih elementov v Združenih državah.

Navzočih je okrog 300 zastopnikov sledečih organizacij: Chicago Federation of Labor, Ameriška delavska federacija, socialistična stranka, farmerska in delavska stranka, Nestrankarska liga, Združeni ameriški farmarji, American Society of Equity, Michigan Potato Growers' Union, "Odbor osemindesetih", Single Tax Party, mnoge državne delavske federacije, mnoge ženske organizacije in večje številne posameznih reformistov, ki zastopajo razne cerkve in reformistična društva. Med posameznimi strokovnimi organizacijami, ki so zastopane je United Mine Workers of America in vse unije železničarjev in železnih delavcev, dalje so krojaške unije, zveza strojnikov in unije jeklarskih delavcev.

Zastopane organizacije predstavljajo pet milijonov volilcev.

Med delegati vidimo sledeče znane voditelje: Morris Hillquit in Victor L. Berger, ki zastopata socialistično stranko; William Z. Foster; John H. Walker, predsednik Illinoiske delavske federacije; Alexander Howat, predsednik okrožne organizacije rudarjev v Kansasu; Joseph H. Maurer, znani socialist in predsednik Pennsylvanske federacije; W. H. Freeman, predsednik Kansaska delavske federacije; Gus Morgan, predsednik Wyomingke delavske federacije; Thomas Van Lear, prejšnji socialistični župan v Minneapolisu; Sidney Hillman, predsednik krojaške unije Amalgamated Clothing Workers; John S. Frazier, bivši guvernator v Severni Dakoti; Basil M. Manley, prejšnji tajnik vladnega vojnega delavskega odbora; Bert Jewell, predsednik železniškega departmanta Ameriške delavske federacije. Poleg teh so tudi zastopniki organizacije senatorja La Folletta v episkopalne cerkev. Baje se udeleženci v Wisconsinu in nekaj pastorej leži konference tudi zastopnik National Catholic Welfare Councila.

Konferenco je otvoril William H. Johnston, predsednik zveze strojnikov, ki je bil potem izvoljen stalnim predsednikom zborovanja; tajnikom je bil izvoljen Benjamin C. Marsh, ki zastopa Farmerski narodni svet.

Johnston je dejal v svojem otvoritvenem govoru: "Ne bilo bi modro, če bi razpravljali o ustanovitvi nove politične stranke. Združimo se rajši za skupno politično akcijo potom obstoječih strank. Dolgo časa smo bili razdeljeni vladati ali onih predsednikov. Pustimo predsednike na strani in držimo skupaj, ako nečemo vsi imamo rešiti, je, da osvojimo zakonodajne zbornice. Zakaj bi nadaljevali neumno prakso in dovolili advokatom in bankirjem, da popolnijo vse državne zbornice in kongres v Washingtonu? Dosti dolgo smo podpirali razne 'bloke', ki so nas vedno pustili na cedlu. Pripravimo se za volitve v novembru 1922. Lotimo se dela pri pripravi volilnih in poslužimo se vseh naših državljanovih pravic. Naša temeljna ideja o ameriški svobodi se mora ohraniti v sistemni predstavnosti; zaenkrat torej sives teden.

JURISDIKTIČNIH BOJEV SE NI KONEC.

ORGANIZACIJA TESARSKIH DELAVCEV SE NOČE PODVREČI SKLEPU DELAVSKEGA RAZSODIŠČA.

Mogoče pride do boja med stavbinskimi delavci na veselje podjetnikov.

Washington, D. C. — Jurisdikcijski boj so rakrana ameriškega delavskega gibanja, ki se je zanesel na željo podjetnikov v organizacije stavbinskih delavcev in od katerega imajo delavci le škodo. Razsodišče, ki sodi v takih zadevah in ki sestoji v stavbinski stroki iz podjetnikov, arhitektov, inženirjev in stavbinskih delavcev je sprejel rezolucijo, v kateri pozivljejo organizacije stavbinskih delavcev, da pretrgajo stike z organizacijo tesarskih delavcev, ker se ta organizacija noče ravnati po zaključkih razsodišča.

Organizacija tesarskih delavcev se v zadnjem letu res ni raynala po teh zaključkih. Odredila je stavke, da se tako vpre zaključkom razsodišča. Sedaj se morajo po zgoranji rezoluciji suspendirati lokalne organizacije tesarskih delavcev v centralnih delavskih občinskih ali pa državnih zvezah.

Kako ti boji nastajajo na veselje podjetnikov, naj služi tale primeru. Kleparski delavci so nekaj zastavljali okna, vrata in okraske na stavbiščih, ki jih seveda preje izdelajo v delavnici iz kovinske pločevine. Kar naenkrat so pa tesarski delavci v Clevelandu izjavili, da to delo pripada njim. Kleparski delavci lahko izdelajo okna, toda postavili na pravo mesto na stavbi bado pa tesarski delavci. Tako je tudi z okraski iz kovine. Te okraski je treba dostikrat kovinsko spojit in nikakor ne zagotuje, da so samo pribiti. Včasih jih je treba prirezati itd. Jasno je, da tesarski delavci nimajo potrebnega orodja, da izvrše tako delo. Kljub temu izjavljajo tesarski delavci, da te vrste delo pripada njim.

Šestnajst organizacij stavbinskih delavcev je podpisalo pogodbo, da se podvržejo izreku razsodišča pri takih sporih in da se vsaka unija izključi, ki se ne ravnajo po sprejetih zaključkih. Iz tega sledi, da pride zdaj do boja med stavbinskimi delavci in da se bodo podjetniki smejali v pest, da organizirani delavci stavka proti organiziranemu delavcu.

POČASI SE DROBI 8-URNI DELAVNIK.

Chicago, Ill. — Železniški delavski odbor je sklenil, da postajajo uradni dobe šele po devetnem urnem delu časopol. Osemurni delavnik je priznan kot mezna enota, ali deveta ura dela se plača kot navadni čas.

pravim predstavnostvom: delavec naj predstavlja delavca, farmer farmerja itd. Ljudje, ki faktično razumejo ljudske potrebe, morajo priti v zakonodajne zbornice. Združimo se! Stari političarji so že v defenzivi. Nevidna vlada, katero imajo v rokah Morgan, Gary, Atterbury, Du Pont, Newberry in drugi mora pasti. Ali hočemo, da nas še dalje vladajo? Ako hočemo, ostanimo razdruženi; če nečemo, se moramo združiti.

Drugi govorniki so tudi poudarjali, da mora biti novo politično gibanje nestrankarsko, ali tupa tam je bilo slišati glasove, da je sedanja konferenca kal nove posedanja konferenca kal nove politične organizacije delavcev in farmersjev, ki bo funkcionirala pri prihodnjih predsedniških volitvah leta 1924.

Morris Hillquit, socialistični voditelj iz New Yorka, je dejal, da je konferenca "najpomembnejša dogodek v gibanju ameriškega delavstva v tej generaciji." Konferenca bo trajala mogoče sives teden.

FRANCIJA NE BO NIKDAR PLAČALA CENTA AMERIKI.

Tako je izjavil prejšnji francoski minister na banketu industrialnih magnatov.

AMERIKA SE NAJ OBRNE ZA TRI MILJARDE.

Pariz, 21. febr. — Louis P. Loucheur, bivši minister za osvojenostne pokrajine, je izjavil anoti na banketu industrialnih, trgovskih in agrarnih mogotcev, da Francija ne bo nikdar plačala solda Ameriki, kar ji dolguje.

"Moje prepričanje je," je rekel Loucheur, "da ne bomo nikdar v stanju plačati Ameriki, kar ji dolgujemo. To pravim zaradi tega, ker vem, da so Američani tukaj, in upam, da bodo moje besede takoj brzojavili v Ameriko. Sporočite torej: Francija ne bo nikdar vrnila 15 milijard frankov (tri milijarde dolarjev) s prištejimi obrestmi vred Ameriki. Ameriki ima vse zlato in mi ne moremo plačati dolgov v blagu zaradi carinskih jezov, ki jih je Amerika sama zgradila okrog sebe."

Loucheur je dalje dejal, da se je Lloyd George sporazumel v načelu ertati francoski dolg Anglijske s pogodjem, če Združene države ertajo angleški dolg dvajset milijard frankov.

"Investiran denar je varen v Rusiji", pravi Trocki.

Berlin, 21. febr. — Paul Scheffer, poročevalec berlinskega "Tagblatt", javlja iz Moskve, da je govoril v Trockijem in dobil od njega izjavo, da inozemskim kapitalistom se ni treba bati za kapital, ki ga investirajo v Rusiji. Privatna lastnina kapitala je varna — dokler ne pride svetovna revolucija.

Trockij je rekel: "Kapital v privatnih podjetjih in dobiček teh podjetij, ki jih ustanove tuji kapitalisti v Sovjetski Rusiji, bo nedotakljivi toliko časa, da zmagata kamunistična revolucija zunaj Rusije in proletarijat vse Evrope prevzame dedščino kapitalizma. Ravnotako je zajamčena osebna varnost podjetnikov v Sovjetski Rusiji. Kapitalisti vedo, da morajo enkrat umreti, kljub temu nalagajo kapital v razna podjetja da bodo večno živeli. Vseledtega ne vidim razloga, zakaj ne bi kapitalisti nalagali svoj kapital v Sovjetski Rusiji zaradi tega priročja."

Košček srednjega veka v Nemčiji.

Berlin, 21. febr. — Kmetje v okolici Potsdama na Pruskem so apelirali na vlado, naj razoroži graščaka von Kachneja in njegovo družino v gradu Petzowach-Schwielow. Kachne je ostanek iz srednjega veka. S svojim sinom Karlom in hčerjo Mignon terorizira kmetje daleč naokoli. Kdor stopi na njegovo posestvo, je v smrtni nevarnosti. V zadnjem času so bili štiri možje obstreljeni in neki 16-letni deček je bil ubit. Ljudje, katerim je bilo dovoljeno obiskati grad, pripovedujejo, da je grad pravi arzenal. Kachne ne priznava republike in je zagrozil, da ustrelj siehernega predstavnika vlade, ki stopi na njegova tla. Kmetje v okolici so tako razkačeni, da groze graščaku z linčanjem, ako ga vlada ne ukroti.

Proces proti 300 socialistom v Rumuniji.

Bukarešt, 26. jan. (Pismeno poročilo.) — Včeraj je bila v Bukarešti otvorjena sodna obravnava proti tristo socialistom in komunistom za zaprtimi vratmi. Rumunska vlada posmema Jugoslavijo v zatiranju delavskih organizacij. Državni tožitelj je otvoril proces a zahtevo, da se morajo vsi obtoženi kaznovati a smrtjo. Rumunske delavske organizacije pošiljajo resolucije, zahtevajoče, da se jetniki izpuste.

PAPIRNI TRUST V BOJU Z DELAVCI.

V TEM BOJU SE POSLUŽUJE DRŽAVNE POLICIJE, STAV. KOKARJEV, LOKALNIH POLITIČARJEV, IN OSTRIH SODNIJSKIH PREPOVEDI.

Kljub tej zdrušeni sili delavci niso omagali.

Fort Edward, N. Y. (Federated Press). — Skozi deset mesecev se bojuje osem tisoč delavcev pogumno in vztrajno proti International Paper kompaniji v šumskih pokrajinah na jugovzhodu Združenih držav.

Papirni trust hoče za vsako cenovno vsiliti delavcem v papirnicah in tovarnah za lesno-kašo v državah New York, Vermont, New Hampshire in Maine odprto delavnico in tako uničiti delavsko organizacijo.

Dodaj je v zaporu sedem stavarjev, ki so obsojeni od 60 dni do šest mesecev v zapor. In predno ta vest zagleda bel dan, bodo mogoče že drugi voditelji delavstva v ječi.

Zaključeno je, da se stavka nadaljuje do spomladi, ne glede na to, kaj se zgodi z voditelji. Stavkarji so solidarni. Po narodnosti so francoski Kanadčani, irski Američani, Litvini, Poljaki in Italijani. Med njimi seveda tudi precej Američanov, ki prihajajo že iz drugega ali pa tretjega ameriškega kolena.

Stavka se vrši na zgodovinskih tleh, kjer so se vršili boji z Indijanci ob času ameriške revolucije. Črta se razteza okoli dva sto milj daleč skozi gorovje Adirondack in jezer proti severju, proti vzhodu v državo Maine, jugozapadno pa v New Hampshire in Vermont.

Teško je delavstvu razumeti ta gigantični boj, ki se odigrava skoraj proč od civilizacije sredi šum, navadno daleč proč od velikih mest. Pozabiti ne smemo, da so zastavkale tudi delavke v tovarnah, v katerih izdelujejo vrečice iz papirja, ki so pod kontrolo papirnega trusta. Če bo ta stavka izgubljena, bo izgubo občutilo tudi drugo delavstvo v teh pokrajinah. Kakor so na pr. rudarji podlaga delavskemu gibanju v deželah, v katerih je dobro razvita premogova industrija, ravno tako tvori organizacija papirnih delavcev glavno podlago za delavsko gibanje drugih strokov v teh pokrajinah.

Boj je važen tudi s političnega stališča. Kajti v teh oddaljenih občinih se najdejo političarji, ki so najbolj poslušni podjetnikom in njih parlamentarnim zakulisnikom. Političarji iz takih občin radi podpirajo protidelavske predloge, predložene legislaturam. Zelo všeč so jim postave, ki preprečujejo stavke in prisilijo delavce, da predložijo svoja sporna vprašanja razsodišču. In delavske mase v teh občinih so se pričele probujati tudi politično. Spoznavati so pričele, da političarji ne zastopajo njih koristi, ampak da služijo podjetniškim interesom. Z drugimi besedami: Med delavce v teh pokrajinah je padla iskra razredne zavestnosti in spoznavati so pričeli razredni boj.

Papirni trust se zaveda tega dejstva in zaradi tega skuša razbiti in uničiti delavske organizacije. Zagospodaril bi rad popolnoma delavcem. Tega pa izvršiti ne more, dokler postojajo delavske organizacije. Izpor je bil proglašen prvega maja, a od tega časa ni mogel trust nobene tovarne obratovati s uspehom. Nekatero tovarno so zaprte, v drugih delavci stavkajo, ki prebivajo v tovarnah in katere čuvajo oboroženi hlape in deputiji.

Odborniki organizacije izjavljajo, da finančno poročilo International Paper kompanije izkazuje, v letu 1921 sedem milijonov dolarjev izgube, medtem ko je družba v prejšnjem letu imela dvanajset milijonov dolarjev profita. Kompanija se nahaja v ta-

HUGHES MORA POJASNITI PAKTE SENATU.

Edini državni tajnik vs. zakaj in kako je bila sprejeta pogodba pacifične entente.

HARDING NE VE NIČESAR.

Washington, D. C. — Državni tajnik Hughes se bo moral podvreči inkviziciji senata glede raznih tajnosti v zvezi a četverostranznim pacifičnim paktom. Hughes je edini, ki ve za vse podrobnosti. Predsednik Harding ne ve ničesar. To je povedal v pismu, ki ga je poslal v ponedeljek popoldne senatnemu odelcu za snanje zadeve. Harding je pisal, da nima nikakršnih zapisnikov in nobenih podatkov, ki bi razkrili, kaj so štiri diplomatje govorili na tajnih sejah razorožitvene konference.

Kolikor je znano, ne bo senat močil Hughesovih počitnic na Bermudi, ali čim se državni tajnik vrne v Washington — menda konec tega meseca — bo poklican pred senatni odelc za vnanje stvari in odgovoriti bo moral na vprašanja; kaj pomeni pacifična pogodba? Zakaj so Združene države povabljeni v alijance z Anglijo, Japonijo in Francijo? Kdo je prvi predlagal to pogodbo? Kje je originalni načrt pakta? Kaj so diplomatje govorili in delali za zaprtimi vratmi?

Ker so vsa dosejena izpraševanja odkrila, da pacifična "tevtorica" ni pustila za seboj nobenega zapisnika tajnih sej, bo moral Hughes osvečiti svoj spomin in povedati vse, česar ni "pozabil". Senatorji se pa baje, da je Hughes "pozabil" vse važnejše detaje in v tem slučaju na bo dosti koristilo zaslišanje državnega tajnika.

Pogodbe — devet po številu — ki jih je Harding predložil senatu v ratificiranju, še vedno čakajo v odelcu vnanjih zadev. Debate se vrše od časa do časa glede pogodb, medtem pa odelc čaka na pojasnila, ki jih more dati edini Hughes.

RUSIJA SOPET ZAHTEVA, DA JAPONCI ODIDEJO IZ SIBIRIJE.

Bogate oljne koncesije v Baku tistemu, ki največ ponudi.

Moskva, 20. febr. — Iz Dairena v Sibiriji javljajo, da so zastopniki Sovjetske Rusije, ki se nahajajo tamka na konferenci, postavili Japoncem noto za zahtevo, da morajo Japonci čete takoj izprazniti Sibirijo. To je zadnja beseda Rusije v tem osiru.

Moskva, 20. febr. — Sovjetska vlada je ponudila bogate petrolejske koncesije v Baku tistemu, ki največ da zanje. Rusija zahteva večje posojilo v zameno za oljne koncesije. Ameriški oljni trust in britski oljni magnatje se pogajajo z zastopniki ruske sovjetske vlade glede teh koncesij.

VREME.

Chicago in okolice: V četrtek oblačno in sneženo. Vzhodni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24 urah: najvišja 36, najnižja 28. Sonce izide ob 6:38, zaide ob 5:30.

kem položaju, da je ponovila svoje obveznice za dvanajset milijonov dolarjev. V tako kašo je zabredla kompanija zaradi svoje trmoglavosti in ker so izprti delavci solidarni in se ne dajo z lepimi obljubami speljati na led.

Neodvisne kompanije so preobložene z naročili in uspešno konkurirajo trustu, ki je v normalnih časih produciral eno tretjino vsega tiskovnega papirja, ki se porabi v Združenih državah.

Izd boja je seveda odvisen od vztrajnosti stavarjev. Podpora je zelo majhna, ki jo prejema stavarji. Izplačuje se v živilih in družine dobe za pet do sedem dolarjev živil na teden.

VELIKO JE VELIKO MILJONARJEV V AMERIKI.

DAVONA STATISTIKA SIORE NE POVE NATAČNEGA ŠTEVILA.

Vseeno pa statistika razkriva, da ima 6,650 oseb po 5% dohodkov od \$1,800,000.

Washington, D. C. — Zaključniški departament je obelodan davčno statistiko za leto 1921. Poročilo pokazuje, da živi v Združenih državah najmanj pet oseb, ki imajo na leto po \$5,000,000 ali več. Poleg je 6,634 bogatinov, ki imajo na leto od \$90,000 do \$4,000,000 dohodkov. To je bilo namreč v letu, ko je vojno profiterstvo cvetelo. Koliko bogatinov je imelo v tem letu dohodke med \$4,000,000 in \$5,000,000, tega poročilo ne pove. Ali povedano je, da je imelo šest oseb v tem letu dohodek med \$3,000,000 in \$4,000,000; takih, ki so imeli dohodek med \$1,500,000 in \$3,000,000, pa dvajset.

Ti statistični podatki ne povedo, koliko milijonarjev je v Združenih državah. Veliko milijonarjev ima manj dohodkov kot \$90,000 na leto; kajti po pet od sto od enega miliona znesa le pet deset tisoč dolarjev na leto. Ni kakor se pa ne pričakuje, da vsi milijonarji navedli svoje dohodke do zadnjega centa. Ali vemo, da živi v Združenih državah 6,650 oseb, ki imajo po pet od sto dohodkov od vsote \$1,800,000, tedaj razumemo, kako se bogatstvo osredotočilo v rokah majhnega števila ljudi.

Osebe, ki so poročale o svojih dohodkih, so imele povprečno \$724 dohodkov, ali poročila je napisalo le pet odstotkov od vseh prebivalcev Združenih držav. Dohodniški davek je prinesel v leto 1921 \$1,269,630,104.

Ta davčna statistika je bila objavljena ob času, ko kongres in predsednik argumentirata, da se naj davek za izplačilo vojaške nečrde naloži na maso konzumentov. Farmerski blok bo pokazal na tiste ljudi, ki imajo milijon dohodkov na leto in še na druge skrite davčne vire.

Irski čete se pustajo.

Dublin, 21. febr. — V soboto je brigada republiške armade v Limreleku odrekla pokorščino provizorični vladi v Dublinu. Vojski so objavili proklamacijo, ki se glasi, da republiška armada mora zdramiti irsko ljudstvo in mrtvila in se dvigniti proti ločnemu jaleem, ki bi radi obdržali Irsko cesarstvu Velike Britanije.

Brigada v južnem Tipperaryju je dana izdala enako proklamacijo in punt se razširja na drugo brigade. Vlada, ki je na upor v Litomeriku izjavila, da je stvar brez pomena, je zljaj alarmirana. V Belfastu je zadnje tri dni mir.

Spopad med vojniki in policijo na Jamajki.

Kingston, Jamajka, 21. febr. — Zadnje soboto zvečer je prišlo do krvavega spopada med policisti in zapadnoindijskimi zamorskimi vojniki v tem mestu. Pet vojakov je bilo ranjenih. Britske oblasti se prejele poročilo, da se zamorski polk razpusti vsled slabega obnašanja vojakov.

Ameriška koruza dosega strda joče Ruse.

London, 21. febr. — Tukajšnji voditelji Ameriške pomožne uprave so prejeli vest, da je prva koroza, kupljena iz sklada dvajset milijonov dolarjev, katerega je dovolil ameriški kongres, dospela v ruske gladovne province ol Volgi.

Zopet revolucija na Portugalskem.

London, 21. febr. — Renterjev depeša iz Madrida sporoča, da je na Portugalskem izbruhnila nova revolucija. Podrobnosti niso znane.

NAZNA NAZNANILA.

Lawrence, Pa. — Opomin... vse članke društva... 185 SNPJ, da se spominjajo...

Lawrence, Pa. — V Prosveti št. 245 je bilo poročano meseca decembra, naj se oglašajo val oddaljeni člani...

San Francisco, Cal. — Prosim vse v tem mesta živče člans društva...

West Park, O. — Ni dolgo, ko smo v naši naselbini imeli sejo eno društvo...

Imperial, Pa. — Društvo Prosveta št. 106 SNPJ je na redni seji dne 12. m. sklenilo, da se bo plačilo za prihodnji mesec...

Cleveland, O. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

La Salle, Ill. — Naše društvo Sokol št. 98 SNPJ je sklenilo prirediti veselico v nedeljo dne 26. t. m. v prostoru SND...

Lawrence, Pa. — V Prosveti št. 245 je bilo poročano meseca decembra, naj se oglašajo val oddaljeni člani...

San Francisco, Cal. — Prosim vse v tem mesta živče člans društva...

West Park, O. — Ni dolgo, ko smo v naši naselbini imeli sejo eno društvo...

Imperial, Pa. — Društvo Prosveta št. 106 SNPJ je na redni seji dne 12. m. sklenilo, da se bo plačilo za prihodnji mesec...

Cleveland, O. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

La Salle, Ill. — Naše društvo Sokol št. 98 SNPJ je sklenilo prirediti veselico v nedeljo dne 26. t. m. v prostoru SND...

Lawrence, Pa. — V Prosveti št. 245 je bilo poročano meseca decembra, naj se oglašajo val oddaljeni člani...

San Francisco, Cal. — Prosim vse v tem mesta živče člans društva...

West Park, O. — Ni dolgo, ko smo v naši naselbini imeli sejo eno društvo...

Imperial, Pa. — Društvo Prosveta št. 106 SNPJ je na redni seji dne 12. m. sklenilo, da se bo plačilo za prihodnji mesec...

Cleveland, O. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Milwaukee, Wis. — Članice društva Venca št. 192 SNPJ bodo priredile dne 28. t. m. ob pol osmih zvečer domačo zabavo v So. Side Turner dvoran. Vabljeni so vsi člani in članice...

Lawrence, Pa. — V Prosveti št. 245 je bilo poročano meseca decembra, naj se oglašajo val oddaljeni člani...

San Francisco, Cal. — Prosim vse v tem mesta živče člans društva...

West Park, O. — Ni dolgo, ko smo v naši naselbini imeli sejo eno društvo...

Imperial, Pa. — Društvo Prosveta št. 106 SNPJ je na redni seji dne 12. m. sklenilo, da se bo plačilo za prihodnji mesec...

Cleveland, O. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Lawrence, Pa. — Članstvo društva "Lipa" št. 129, opozarjam na sklep...

Vabilo na plesno veselico, društvo "Gorenjc" št. 104, S.S.P.Z. v soboto dne 25. februarja, 1922, ob 7 uri zvečer na 1800 N. Halsted in Willow Sta. v pritličju. Vstopnina je 25c za osebo.

Ali nameravate iti v stari kraj? Tedaj pišite po našo brezplačno knjižico. Ali veste kako vrediti glede potnega lista? Koliko prtljage vam je dovoljeno vzeti s seboj? So vam li znane vse podrobnosti glede potovanja?

Ali veste kako vrediti glede potnega lista? Koliko prtljage vam je dovoljeno vzeti s seboj? So vam li znane vse podrobnosti glede potovanja? Pošljite nam tu spodnji kupon.

UNITED STATES LINES. 48 Broadway, New York City. U.S. Shipping Board, 48 Broadway, New York City. Passenger Excursion Dept. 2595.

POZOR ROJAKI! Čisto nove vrste izdelke mera za vsako rokodelstvo (cirkle) Compos. Kdor želi pristopiti v pomoč v gnotnem oziru, se bo gotovo čutil zadovoljnega, ker to priliko nudim samo sedaj za pomoč v družbo. Za pojasnila pišite na: Frank Čepirio, 2320 W. Michigan Ave., Indianapolis, Ind.

Pošiljamo denar v staro domovino. SLOVENSKO, HRVATSKO, DALMACIJO IN ISTRO. PRODAJAMO SIFKARTE NA VSE LINIJE. Uradne ure so: 9 jutro do 5 zvečer. Ponedeljek in soboto do 8:30. KASPAR STATE BANK, 1900 Blue Island Avenue, CHICAGO, ILL.

IGRE, KONCERTI IN PLESNE ZABAVE.

Tacoma, Wash. — Pozivljam vse rojake v naši naselbini na stevilno udeležbo veselic, ki je bo priredilo naše društvo Jadransko morje št. 403 SNPJ...

Lawrence, Pa. — Naše društvo Prosveta št. 87 je na redni seji dne 5. februarja sklenilo prirediti dne 25. t. m. maskaradno veselico, pri kateri bodo prejela nagrado najbolje in najbolj pomenljive maske...

Girard, O. — Društvo Ljubljana št. 49 bo priredilo dne 25. t. m. predpustno veselico v prostorih Slovenskega doma. Vabimo vse rojake v naselbini...

Lawrence, Pa. — Naše društvo Prosveta št. 87 je na redni seji dne 5. februarja sklenilo prirediti dne 25. t. m. maskaradno veselico, pri kateri bodo prejela nagrado najbolje in najbolj pomenljive maske...

Lawrence, Pa. — Naše društvo Prosveta št. 87 je na redni seji dne 5. februarja sklenilo prirediti dne 25. t. m. maskaradno veselico, pri kateri bodo prejela nagrado najbolje in najbolj pomenljive maske...

Lawrence, Pa. — Naše društvo Prosveta št. 87 je na redni seji dne 5. februarja sklenilo prirediti dne 25. t. m. maskaradno veselico, pri kateri bodo prejela nagrado najbolje in najbolj pomenljive maske...

Lawrence, Pa. — Naše društvo Prosveta št. 87 je na redni seji dne 5. februarja sklenilo prirediti dne 25. t. m. maskaradno veselico, pri kateri bodo prejela nagrado najbolje in najbolj pomenljive maske...

Lawrence, Pa. — Naše društvo Prosveta št. 87 je na redni seji dne 5. februarja sklenilo prirediti dne 25. t. m. maskaradno veselico, pri kateri bodo prejela nagrado najbolje in najbolj pomenljive maske...

Lawrence, Pa. — Naše društvo Prosveta št. 87 je na redni seji dne 5. februarja sklenilo prirediti dne 25. t. m. maskaradno veselico, pri kateri bodo prejela nagrado najbolje in najbolj pomenljive maske...

La Salle, Ill. — Ob priliki veselic dramatičnega društva Sokol št. 98 SNPJ je dramatično društvo Soča sklenilo uprizoriti veseliško "Jaz na petelinov" v nedeljo dne 26. t. m. ob pol osmih zvečer v Slovenskem narodnem domu...

Chicago, Ill. — Vabim vse cenjeno občinstvo v Chicagu, da v velikem stevilu poseti maskaradno veselico, ki jo bo priredilo društvo Nada št. 102 SNPJ dne 25. t. m. v dvorani SNPJ na 2657 Lawndale ave. Veselice bo priredila točno ob osmi uri zvečer...

Lawrence, Pa. — Naše društvo Prosveta št. 87 je na redni seji dne 5. februarja sklenilo prirediti dne 25. t. m. maskaradno veselico, pri kateri bodo prejela nagrado najbolje in najbolj pomenljive maske...

Lawrence, Pa. — Naše društvo Prosveta št. 87 je na redni seji dne 5. februarja sklenilo prirediti dne 25. t. m. maskaradno veselico, pri kateri bodo prejela nagrado najbolje in najbolj pomenljive maske...

Lawrence, Pa. — Naše društvo Prosveta št. 87 je na redni seji dne 5. februarja sklenilo prirediti dne 25. t. m. maskaradno veselico, pri kateri bodo prejela nagrado najbolje in najbolj pomenljive maske...

Lawrence, Pa. — Naše društvo Prosveta št. 87 je na redni seji dne 5. februarja sklenilo prirediti dne 25. t. m. maskaradno veselico, pri kateri bodo prejela nagrado najbolje in najbolj pomenljive maske...

Lawrence, Pa. — Naše društvo Prosveta št. 87 je na redni seji dne 5. februarja sklenilo prirediti dne 25. t. m. maskaradno veselico, pri kateri bodo prejela nagrado najbolje in najbolj pomenljive maske...

Lawrence, Pa. — Naše društvo Prosveta št. 87 je na redni seji dne 5. februarja sklenilo prirediti dne 25. t. m. maskaradno veselico, pri kateri bodo prejela nagrado najbolje in najbolj pomenljive maske...

Lawrence, Pa. — Naše društvo Prosveta št. 87 je na redni seji dne 5. februarja sklenilo prirediti dne 25. t. m. maskaradno veselico, pri kateri bodo prejela nagrado najbolje in najbolj pomenljive maske...

SEJE IN SHODI.

Klein, Mont. — Članom društva Slovenski napredek št. 133 naznanjam, da je društvo na redni seji, ki se je vršila dne 5. t. m. sklenilo, da se mora vsak član udeležiti vsaj enkrat v treh mesečnih društvenih sejah. Ako se seje ne udeležijo, bo suspendiran za en mesec...

Lawrence, Pa. — Naše društvo Prosveta št. 87 je na redni seji dne 5. februarja sklenilo prirediti dne 25. t. m. maskaradno veselico, pri kateri bodo prejela nagrado najbolje in najbolj pomenljive maske...

Lawrence, Pa. — Naše društvo Prosveta št. 87 je na redni seji dne 5. februarja sklenilo prirediti dne 25. t. m. maskaradno veselico, pri kateri bodo prejela nagrado najbolje in najbolj pomenljive maske...

Lawrence, Pa. — Naše društvo Prosveta št. 87 je na redni seji dne 5. februarja sklenilo prirediti dne 25. t. m. maskaradno veselico, pri kateri bodo prejela nagrado najbolje in najbolj pomenljive maske...

Lawrence, Pa. — Naše društvo Prosveta št. 87 je na redni seji dne 5. februarja sklenilo prirediti dne 25. t. m. maskaradno veselico, pri kateri bodo prejela nagrado najbolje in najbolj pomenljive maske...

Lawrence, Pa. — Naše društvo Prosveta št. 87 je na redni seji dne 5. februarja sklenilo prirediti dne 25. t. m. maskaradno veselico, pri kateri bodo prejela nagrado najbolje in najbolj pomenljive maske...

Lawrence, Pa. — Naše društvo Prosveta št. 87 je na redni seji dne 5. februarja sklenilo prirediti dne 25. t. m. maskaradno veselico, pri kateri bodo prejela nagrado najbolje in najbolj pomenljive maske...

Lawrence, Pa. — Naše društvo Prosveta št. 87 je na redni seji dne 5. februarja sklenilo prirediti dne 25. t. m. maskaradno veselico, pri kateri bodo prejela nagrado najbolje in najbolj pomenljive maske...

Lawrence, Pa. — Naše društvo Prosveta št. 87 je na redni seji dne 5. februarja sklenilo prirediti dne 25. t. m. maskaradno veselico, pri kateri bodo prejela nagrado najbolje in najbolj pomenljive maske...

Lawrence, Pa. — Naše društvo Prosveta št. 87 je na redni seji dne 5. februarja sklenilo prirediti dne 25. t. m. maskaradno veselico, pri kateri bodo prejela nagrado najbolje in najbolj pomenljive maske...

Lawrence, Pa. — Naše društvo Prosveta št. 87 je na redni seji dne 5. februarja sklenilo prirediti dne 25. t. m. maskaradno veselico, pri kateri bodo prejela nagrado najbolje in najbolj pomenljive maske...

Lawrence, Pa. — Naše društvo Prosveta št. 87 je na redni seji dne 5. februarja sklenilo prirediti dne 25. t. m. maskaradno veselico, pri kateri bodo prejela nagrado najbolje in najbolj pomenljive maske...

Lawrence, Pa. — Naše društvo Prosveta št. 87 je na redni seji dne 5. februarja sklenilo prirediti dne 25. t. m. maskaradno veselico, pri kateri bodo prejela nagrado najbolje in najbolj pomenljive maske...

OFICIJELNO PODIRANJE OBREGONOVE VLADE.

Govorimo o "revoluciji" v Mehiki so se pridružili tudi "uradni migljevi" državnega departamenta.

HARDINGOV ORGAN IMENUJE OBREGONA "BOLJSEVIKA".

Washington, D. C. — (Laurence Todd, Federated Press.) — Komaj je državni tajnik Hughes odnesel pete na britske Zapadnoindijske otoke, kjer se odpočije po "tridopolnem delu" na razorožitveni konferenci, je njegov začasni namestnik Henry P. Fletcher takoj postal odgovoren za celi roj "novic" in "oficijelnih migljev", da se Mehika pripravlja na strmoglavljenje Obregonove vlade.

Poročila o mehiki "revoluciji" se razširjajo že nekaj tednov, toda do zdaj so bila le privatna; zdaj pa temelje na "uradnih informacijah", kar pomeni, da izvirajo iz državnega departamenta in Bele hiše.

Fletcher je znan kot star sovražnik liberalne vlade v Mehiki. V kratkem odputuje v Belgijo, kjer bo poslanik. Zdjaj, ko je Hughesov namestnik za nekaj časa, se mu nudi zadnja prilika, da pomaga ameriškim petrolejskim in rudniškim baronom v Mehiki, ki neprenehoma rujejo proti Obregonovi vladi in delujejo za povratek Diazove diktature. Ako Fletcher ne ve, kaj se godi s pomočjo njegovega departamenta, bi moral čitati časopise.

Uradno glasilo predsednika Hardinga v Washingtonu je "The Washington Post", katerega lastnik in urednik je Edward B. MacLean, športni značaj, čigar generoznost in aktivnost v zabavanju in utrjevanju Hardingovega režima je pravej pomagala k naraščanju nezadovoljnih elementov v kongresu.

Omenjeni list je 18. februarja prinesel strupen članek proti Mehiki. Med drugim je pisal sledeče:

"Vse informacije, ki jih prejema vlada Združenih držav, a položaju v Mehiki, dokazujejo, da je Obregonov režim korumpiran in da raste proti njemu popularna opozicija. General Obregon je vsekakor zaključil, da je bolje podpirati boljševiški element kakor pa riskirati revolucijo tega elementa. Posledica tega je, da se komunistični element razširja po vsej Mehiki; mehiki rdečkarji so v stikih z ruskimi boljševiki in nekateri člani Obregonove vlade so socialisti rdečega tipa. Zdi se, da Obregon čaka usoda njegovih prednikov. Padel bo v nasilju, ki ga povzroči njegova korupcija. Mehško ljudstvo bo revoltiralo proti njemu. Mehika bo imela zopet začasno anarhijo, ali prejaljše se iznebi svojih mučiteljev in izkoriščevalcev. Prijatelji Mehike upajo, da pride močan Mehikaneec, ki združi vse stranke in naredi red in mir, ki bo stalen, kakor hitro Mehika prizna svoje obveznosti napram tujim vladam in inozemskim državljanom. Drugi Juarez ali Diaz bo rešil Mehiko s tem, da hitro razveljavi sleparsko "ustavo" iz leta 1917, in vpostavi ustavo iz leta 1857, ki edina izraža voljo mehškega ljudstva. Pod staro ustavo je Mehika prosperirala in je bila spoštovana; to se ponovi čim se Mehika zave svoje dolžnosti. Amerika ne more pomagati Mehiki dokler si Mehika najprej ne pomaga sama."

Luis N. Morones, predsednik Mehiske delavske federacije in šef nakupovalnega biroja Obregonove vlade, je pravkar despel v Washington po opravkih za svoj biro. On pravi, da so poročila o prihajajoči vstaji v Mehiki brez podlage. Krajevni nemiri ob ameriški meji so delo pečice gledaliških komedijev, ki radi vilijo svoje slike na prvih straneh ameriških časopisov. Resni ameriški žurnalisti se ne zmenijo za te ljudi.

"Na moje lastne oči sem se pričel, da mehško ljudstvo ni še nikdar prej tako podpiralo svoje vlade kakor podpira sedanjo", je rekel Morones. "Kar se tiče pisarjenja v ameriških listih o korupciji Obregonove vlade, pozivam pisce, da dokazuje en sam slučaj korupcije. V mojem vladnem biroju je ni in ravno tako je

VOJAKI UBILI STAVKARJA.

Oste so streljali na delavce v veliki stavki v Rhode Islandu.

Pawtucket, R. I. — Kri delavcev je včeraj (21. febr.) močila ulični tlak v bližini tukajšnje Jenskove predilnice, v kateri stavkajo tekstilni delavci. Policijski vojaštvo je streljalo na stavkarje in eden delavec, Joseph Assuncao iz Valley Falls, je oblašal mrtev, štirje drugi so po ranjeni.

Preteveza za streljanje je stara. Stavkarji se niso mogli razpršiti tako hitro kot je ukazal poveljnik čet. Mestni župan Kenyon je bil tudi na licu mesta in je dajal povelja policiji za streljanje.

Providence, R. I. — Governor San Souci je poslal dve četi državne kavalarije, štiri kompanije obrežne artilerije in oddelek strojnica v Pontiac, kjer stavkajo delavci v bombašnih predilnicah. Governor namerava razglasiti obsedno stanje po vsej državi. Stavka tekstilnih delavcev v Rhode Islandu je splošna zaradi znižanja mezde.

NEHABITA PUŠKA.

Brainard, Minn. — Dva osemletna dečka sta se igrala na McCormikovem domu, v kotu je pa stala naslonjena nabita lovka puška. Eden izmed malenkost se je spodtaknil ob puško, da je padla na tla. V tem trenutku se je sprožila in svinčeno zrjuje je zadelo malega Jimmie Greena v ledje, ki je trideset minut kasneje umrl.

STAVKA BRIVCOV V DULUTHU.

Duluth, Minn. — Stavka brivcev se širi, ker so brivski podjetniki sprejeli resolucijo za znižanje mezde. Stavkokazi so redki, brivski podjetniki bolj neradi delajo in zategadelj postajajo možje vedno bolj kosmati. Če stavke ne bo konce, pridejo najbrž dolge brade v modo.

MEDVED KOT SOVRAŽNIK GOVEDA IN OVCE.

Ovando, Mont. — J. K. Stadler, profesionalni lovec in nastavljen od vlade, meni, da je medved najhujši nasprotnik domačih živali na samotah. Po njegovem mnenju je ameriški gorski lev strahopetec. Ubil je gorskih levov že par tucatov, toda samo eden je pokazal, da je pri volji se bojevati. V pet in dvajset letih je ustrelil več ko dve sto medvedov. Na podlagi svojih izkušenj pravi, da so nevarni le tisti medvedvi, ki so pričeli ubijati domače živali. Tak medved ne kolje domačih živali, da se prehrani z njimi, ampak da ubija. Po tedne bo stledil čredi in jo zalezoval, dokler ne najde ugodne prilike, da napade žival, ki se je malo oddaljila od črede. Na tej preži je zelo potrpežljiv in sledi čredi milje in milje.

MARGARETA SANGER ODPO TUJE NA JAPONSKO.

San Francisco, Cal. — Mrs. Margaret Sanger, znana agitatorica za kontrolo porodov, je 21. t. m. odpotovala na Japonsko, dasiravna so ji japonske oblasti zagroze, da ji ne bo dovoljeno stopiti na japonska tla. Sangerjeva je izjavila, da se izkrena na Kitajskem v slučaju, da ji japonska vlada zabrani vstop na njeno ozemlje.

ni v drugih oddelkih vlade. Inozemski trgovinski agenti so mi že večkrat privatno pravičilo, katere pa nisem nikdar vzela."

Ko je bil padel Carranzov režim in je bil Morones imenovan načelnikom nakupovalnega biroja, je odkril, da polovica namembencev v njegovem oddelku je bila samo na papirju in njihove plače so vlekli prejšnji uradniki. Morones je takoj odpravil te razmere in prvo leto svojega službovanja je znižal izdatke za milijon pesov. Mehiki komunisti izkušje Morones za "reakcionarja", v Washingtonu ga pa nazivajo "nevarnega boljševika".

Morones je dejal, da Mehikanci se prav nič ne vznemirjajo valed odlašane priznanja Obregonove vlade po Združenih državah.

"Prosveta" prinaša mladovo vesti vsak dan. Ali ste naredili za časnik "Prosveta"?

ZAVRATNI NAPADI NA POMOŽNE ORGANIZACIJE.

Kdor pomaga Rusiji, je boljševik, samo mister Hoover ni!

New York, N. Y. — (Federated Press.) — Herbert Hoover je direktno napadel organizacije, ki nabirajo pomožne sklade za stradajoče v Rusiji, so pa kapitalistične sile, ki napadajo zavrato. Med temi silami je neworški dnevnik "The New York Times", ki je poslal vsem članom narodnega svetovalnega sveta Ameriškega odbora za pomoč stradaljočim v Rusiji brzojavko, roče jih, naj obrnejo hrbet temu odboru.

Napredna tedenska revija "The Nation" je zadnjo soboto objavila besedilo omenjene brzojavke, katerega je zasolila s poštenim komentarjem. Besedilo brzojavke, ki razgaljuje vso lopovščino gori omenjenega dnevnika in katerega list ni hotel objaviti v svojih predalih, se glasi:

"Vaše ime se nahaja med svetovalci Ameriškega federativnega pomožnega odbora za stradajoče v Rusiji, o katerem se govori, da je v službi pristašev boljševizma in da nabira denar za ustanovitev organizacije v tej deželi. Odgovorite nam brzojavno na naše stroške v ne več ko sto besedah, pod kakimi okoliščinami ste prišli zraven in kaj mislite zdaj storiti. — New York Times"

To je besedilo brzojavke, ki je naredilo konfuzije med raznimi kongresniki, senatorji, governorji in drugimi javnimi uradniki, ki so svetovalni člani omenjenega odbora. Odbor ni oboježen korupcije ali nesposobnosti, pač pa da je "v službi boljševizma". To zadostuje za provociranje panike med Američani, ki sodelujejo z odborom z najboljšimi nameni.

Namen teh napadov je jasen: diskreditirati hočejo sleherno pomožno akcijo za stradajoče v Rusiji, tako da bo Imel Hoover sam vse polje za to delo v Ameriki.

TRI PRODUKTIVNE ZADRUGE STAVBINSKIH DELAVCOV.

Minneapolis, Minn. — Stavbinski delavci so ustanovili tri zadruge, ki bodo gradile hiše in različna druga poslopja. Imena teh zadrug so: Union Building and Loan Association; Union Construction kompanija in Hennepin County Board of Trade. Vse tri zadrugne organizacije so odobrene od organiziranih delavcev.

V St. Paulu je bila ustanovljena prva produktivna zadruga. Stavbinski delavci so se iz ustanove naučili, kako je treba nastopiti proti privatnim bizniškim interesom, kadar nastopijo proti delavskim strokovnim organizacijam. Delavci v Minneapolisu so videli uspeh v bližnjem mestu in šli so sami tudi na delo in ustanovili potrebne zadrugne, da bodo delavci lahko sami gradili svoje domove.

ALI JE EKSEKUCIJA S PLEHOM BARBARSKA?

New York, N. Y. — Jetniške oblasti v državni ječi in poboljševalnicah izjavljajo, da je eksekucija zločincev s plinom, kot je uveljavljena v Nebraski, barbarska kazen.

V prvem tednu v aprilu ima ječar v Nebraski spraviti na drugi svet dva zločince s plinom.

George W. Kiehway, bivši ječar v Sing Singu, izjavlja, da taka eksekucija tako učinkuje psihološko na obojence, da bo vsak obojence preje znozel, predno bo umrčen.

Pametni ljudje pa izjavljajo, da je izvršitev smrtne obsodbe samansabi že košček barbarizma iz srednjega veka. In zategadelj priporočajo, da se smrtna obsodba v vsaki formi odpravi.

SEDEK GLEDALIŠČ ZAPRTIH V WASHINGTONU.

Washington, D. C. — Komisarji Kolombijskega distrikta so veliki uprtni sedem gledališč v glavnem mestu. Preiskava je pokazala, da ta gledališča — kinematografi in drama — niso varna. Med zaprtimi gledališči je tudi zgodovinski National Theater, katerega je navadno obiskoval predsednik Harding in drugi člani vlade.

Naredite "Prosveta" vašemu sopotniku ali prijatelju v stari domovini.

NEWYORSKI DELAVCI PRI REDE MANIFESTACIJO V PRID SACCU IN VANZETTIJU.

New York, N. Y. (Federated Press). — Delavci v New Yorku bodo sledili ameriškim delavcem drugje v Ameriki in Evropi in privede dne prevega marca veliko manifestacijo v prid Saecu in Vanzettiju, italijanskima delavskima voditeljima, ki zdaj čakata na smirno obsodbo na podlagi lepo spletene mreže v Massachusettsu o čestnem ropu in umoru.

Razne centralne organizacije so sklicale konferenco, na kateri je bilo sklenjeno, da se demonstracija vrši v prilog vseh vojnih in industrijalnih jetnikov.

Delavska obrambna unija izjavlja, da je bilo v zadnjih tednih obdržanih veliko demonstracij, ker se Saecu in Vanzettiju noče dovoliti nova obravnava, ampak se stvar zavlačuje. V Rimu je pred nekaj dnevi demonstriralo petdeset tisoč delavcev.

Poziv, ki ga je izdala Delavska obrambna unija, pravi:

"Saecu in Vanzetti sta še živa zaradi šuječnosti evropskih delavcev! Ali naj umrta zaradi brezvižnosti ameriških delavcev? Z ustavljenjem eksekucije teh dveh mož smo prizadeli sistemu omreženja smrtni udarec, zaradi katerega so bili Mooney in Billings, Ford in Suhr, Wrangle in Kline obsodeni v dosmrtno ječo. Sistem omreževanja mora izginiti!"

Omejite prehlad. Ustavite kašelj. Oba sta znamenja nevarnosti. Prijatelj boli s daljostnim prehladom ali kašljem? Dobilite prava zdravila.

Severa's Cough Balsam. (Severov Balsam soper kašelj) od pomoči pri navadnem kašlju, pri miri bronhialna vnetja, pri pravi prehladu, omogoča red in olajava dihanje. Cena 25c in 50c.

POMNOZITE SI LETA V VAŠEM ŽIVLJENJU. Počutite se 10 do 30 mlajši. Za držati čisto kri, morate živjeti čista zdravila kot je Bolgarski krvni čaj.

BOLGARSKI KRVNI ČAJ in se prodaja v vseh lekarnah ali pa mi pošljete poštne prosto zavoj za \$1.25, 3 zavoje \$3.15 ali 6 za \$5.25. Naslov je H. H. Von Schlick, President, Marvel Products Company, 8 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

ŽENITVENA PONUDBA. Samec star 43 let ki ima lepo premoženje, se želi seznaniti s Slovenko ali Neško sredne starosti in svrhu ženitve. Če katero vesel in resno misli, najpiše na naslov: SAMEC, J. S., 2637 S. Lawndale ave. Chicago, Ill. (Adv. Feb. 22-23)

DR. J. V. GRAHEK ZDRAVNIK. Uradne ure so: 10:00 zjutraj do 2:30 popoldne. 643 E. Ohio Street. Telefon Cedar 2388. N. S. PITTSBURG, PA.

Za kuhanje piva doma. Imamo v zalogi slad, hmelj, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričajte, da je doma pri nas, kuhanje vedno le najboljši in najcenejši. Dobiti je tudi zbirko sodov, steklenice in raznih loncev, itd. Mi vam dostavimo naročilo po pošti, točno v vse kraje. Grocerijam, steklarjem in v prodajne šoleznice damo primazen popust pri večjih naročilih. Pišite po informacije na: FRANK OGLAR, 601 Superior Avenue, Cleveland, O.

Slovenska Narodna Podporna Jedeta. Ustanovljena 9. aprila 1904. GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS. Izvrševalni odbor: UPRAVNI ODESK: Predsednik Vlasar, podpredsednik Andov Vidrih, S. F. D. T. Sun 4, Johnson, Pa. gl. tajnik Matthew Turk, tajnik boljševičev edolida Blaz Novak, gl. blagotajnik John Vogrich, uredebnik glavnih John Zverovnik, spravitelj glavnih Filip Gollina. POROTNI ODESK: John Underwood, predsednik, 418 W. Hay St., Springfield, Ill., Martin Schindler, Sun 276, Burlington, Ohio, Fred A. Vidor, Sun 673, Kly, Minn., John Terrell, Sun 101, Lawrence, Pa., John Gurlich, 414 W. Hay St., Springfield, Ill. BOLNIŠKI ODESK: GLEDNIŠKE OKROŽJE: Blaz Novak, predsednik, 2657-59 S. Lawndale Av., Chicago, Ill. VZRODNO OKROŽJE: Jacob Ambroski, Box 286, Moon Run, Pa. John Grotelj, 285 E. 137th St., Cleveland, O. ZAPADNO OKROŽJE: Anton Šular, Box 104, Green, Kans., so jugovpov. Max Marc, Box 106, Duhl, Minn., so severovpov. Mike Zugel, 2453 So. Winchester St., Murray, Utah. Nadzorni odbor: Frank Zalta, predsednik, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill., Frank Semrah, 2220 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 5608 St. Clair St., Cleveland, O. Zdržitveni odbor: Predsednik: Frank Alot, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill. Josko Dvon, 2626 W. 26th St., Chicago, Ill. Joe Slub, 1101 E. 63rd St., Cleveland, Ohio. VZROVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6262 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. POKORNI—Korupcijska in gl. odberalni, ki delajo v glavnem uradu, so vsi boljševiki VSA PISMA, ki so namenjena za pošto gl. predsednika so naslednje: Predsednik: S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. VSE ZADEVE BOLNIŠKE POKORNE SE NASLOVE: Sešitja tajništva S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. DENARNE POŠILJATVE IN STVARI, ki so tišaje gl. izvrševnega odbora in boljševiki so naslednje: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. VSE ZADEVE V ZVEZI E SLAGAJNIŠKIMI POŠLI so pošiljajo na naslov: Blagotajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Vse prišleke glavnega odbora in gl. izvrševnega odbora so naj pošiljajo Frank Zalta, predsednik sodnega odbora, čigar naslov je zgoraj. Vsi prišleki na gl. porotni odesk so naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 618 W. Hay St., Springfield, Ill. Vsi dopisi in drugi spisi, manjvredni, splošni, narodna in splošni vse kar je v zvezi s glavnim jedeto, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

BAKRENE KOTLE. Vsa potrebna oropja, Hydrometers, Malt Extracts, Hmelj, razne cerne in izdelave raznih in splošnih pišaj: Rum, Brinjavec, Kiselj, Šešanje in drugo. Pišite po veki.

VICTORIA SUPPLY CO., 654 Morton Bldg., New York. GROZDJE, GROZDJE. Zmljeto, črno N. Y. 48 gal. sod \$45.; 25 gal. \$30.; 15 gal. \$18., so naroči pri M. KRANZ, Davis, W. Va. \$5. najmanj s naročilom, ostalo so plača po prejemu.

KAKO IZVRSTNA PIJAČA? IZVRSTNI OKUSI? Naredite takoj nekoliko CORDOLA BLOC, kateri je skristaliziran iz svelega grozdja in sladkorja. Denite v vodo, da se raztopi in imeli bodete izvrstno okusno pijačo. Izberite si nekatere od sledečih okusov. Katalva Klaret, Port, Sasterne Konkord, Muskatoj Tokaje Grape Serri Angelica.

American Fruit Products Company, 1106 Westinghouse Building, PITTSBURGH, PA. 1 kocka za en galon, . . . \$ 1.50 1 zaboj, 12 kock mehani. . . 15.00 Cordola Bloc so lahko vsak čas kupi. Pošljite Money Order ali gotovo denar v priporočenem plamu.

CUNARD-ANCHOR. Najmodernejši in najhitrejši parniki sveta, izvrstna potrošna potnikom. Lokalni zastopnik je v vašem mestu ali hitro nekje. V Jugoslavijo, Ogrsko, Rumunsko in Bolgarijo, Via Dubrovnik ali Tret. ITALIJA . . . . . March 24. Vožnja \$90.00 in davek \$5.00 Vožnja po železnici do Ljubljane \$1.65. Via Cherbourg & Southampton. Aquitania . . . . . Feb. 25. Saxonia . . . . . March 7.

DENARNE POŠILJATVE V JUGOSLAVIJO PO POŠTI IN KABLOGRAMI. Dinarji in dolarji po najnižji cen. PAROBRODNE LISTKE ZA VSE CRTE. PIŠITE PO NAŠ CENIK. EMIL KISS, bankir, 133 SECOND AVE., NEW YORK, N. Y.

DOVOLJ ZAHVAL. Je na raspolago, da je angleško-slovenski besednjak potreben pri učenju angleščine. Posrebno dobrodoletno, ki je znajo nekaj angleško. Cena mu je 5 dolarjev. Naredite ga na naslov: DR. F. J. KERN, 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

RED STAR IN AMERICAN CRTE. Najhitrejša vožnja v Evropo in vse priložnosti za JUGOSLAVIJO plujejo od taha do taha vsaki paradi. Cherbourg, Antwerp, Hamburg in drug pristanišča v kontinentu. ZELO PRIJAZNE UGODNOSTI ZA POTNIKE TRETJEGA RAZRADA.

WHITE STAR. Majestic (26,000 ton), najvelji parnik naravito. Olympic (48,000 ton), Homeric (24,000 ton) Daje se dobra hrana in dovolj. Vsi prišleki so na raspolago. Prijazni prostori in družabnost. Prijazna postroba in vašeni jetniki. Priglasite se na PASSENGER DEPARTMENT, F. C. BROWN, Western Passenger Mgr., 14 No. Dearborn St., Chicago, Ill.

Znižana vožnja. Ker so nekatere linije znatno znižale svoje cene, so tudi ugodna prilika onim, ki so namenjeni v kratkem v stari kraj. Pišite nam po ceno in vozni red parnikov. Ako želite dobiti habaga sorodnika iz starega kraja, nam pišite po tozadevna pujanstva. Kadar pošljete denar v stari kraj, ne presrte naše banke, ki vam nudi točnost in niske cene. Za vsa nadaljna pojasnila so obrnite na slovensko banko. Zakrajšek & Coark 70 — 9th Ave., New York City.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
 LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
 Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.
 Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$6.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:
"PROSVETA"
 2657-59 So. Laramie Avenue, Chicago, Illinois.
"THE ENLIGHTENMENT"
 Organ of the Slovenic National Benefit Society.
 Owned by the Slovenic National Benefit Society.
 Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.
 "MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v oklepaju n. p. (Feb. 25-22) poleg vsakega imena na naslova pomeni da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

V ORGANIZACIJI JE MOČ, V RAZORGANIZACIJI JE POGIBEL!

Milijoni delavcev vedo, zakaj so se organizirali. Spoznali so, če so organizirani, da so močni, in zelo šibki, ako so razorganizirani.

Delavci, ki pripadajo k delavskim strokovnim organizacijam, se niso organizirali za parado, ampak ustanovili so svoje organizacije, da si v boju za končni cilj zboljšujejo svoj položaj, dokler ne dosežejo svojega končnega cilja. Bolj je seveda hud in mnogi delavci trpe, ker delajo za organizacijo in za razširjenje misli med delavci, da morajo biti delavci organizirani, ako hočejo kaj doseči. Ali še veliko slabši bi bil delavski položaj v splošnem, ako bi delavci ne bili organizirani. Njih izkoriščevalci bi jim vsilili take življenske razmere, da bi postali pokorni sužnji, ki nimajo več moči, da se postavijo po robu samopašnosti njih izkoriščevalcev.

Podajšal bi se delavni čas, delavske mezde bi se tako znižale, da bi ne zadostovale še za golo životarenje. Delavec, ki je potismjen v take življenske razmere, postane brezmočen napram organizirani sili njegovih izkoriščevalcev.

Delavski izkoriščevalci in nasprotniki skušajo delavce razorganizirati na različne načine. Poslužujejo se odprtega in tajnega boja. Odprti boj ne škodí dosti delavcem, ampak še bolj utrdi solidarnost med njimi. Nevaren za organizirano delavstvo je le tajen boj, ki ga vodijo privatni bizniški interesi z najetimi vohuni v organizacijah, kateri imajo nalogo, da razjedajo delavske organizacije odznotraj.

Odprti boj, ki ga zdaj vodijo privatni bizniški interesi, je boj za takozvano "odprto delavnico". Boj že traja več ko leto dni, toda uspehi, ki so jih dosegli v tem boju delavski izkoriščevalci, so tako majhni, da nimajo delavski nasprotniki kaj pokazati.

Bolj nevaren je boj, ki ga vodijo privatni bizniški interesi z najetim in dobro plačanim orodjem v organizacijah. Ti kapitalistični najemniki imajo nalogo, da vrtajo in kopljejo v delavskih organizacijah od znotraj. Delavcem svetujejo, da je ta organizacija za nič in da je treba ustanoviti protioorganizacijo. Najeto kapitalistično orodje ne bo nikdar reklo, če je organizacija slaba, da je dolžnost članov, da jo izboljšajo, ampak delalo bo na to, da se ta ene organizacije ustanovita dve organizacije, ki se bosta med seboj, mesto da delavci tvorijo solidno fronto proti tistim, ki jih izkoriščajo.

Kjer tako kapitalistično orodje naleti na zavedne delavce, kmalu doigra svojo ulogo. Dostikrat se pa dogodi, da kupljeno kapitalistično orodje najde poslušna ušesa in delavcem je storjena večja škoda, kot je morejo povzročiti privatni bizniški interesi z najbolj silnim odprtim bojem.

Kdor pravilno uči delavce, ne bo priporočal ustanovitve nove delavske organizacije. Ampak tak učitelj bo rekel, ako so delavci v organizaciji prišli do prepričanja, da so voditelji slabi, naj jih nadomestijo pri prvih volitvah v organizaciji z boljšimi voditelji. Ako je forma organizacije slaba, jo je treba zboljšati, da odgovarja potrebam časa. Ako pravila niso dobra, jih je treba popraviti. Članstvo organizacije ima moč, da vse to izvede, ker vprav članstvo tvori organizacijo.

Ameriško delavstvo ima danes svoje strokovne in politične organizacije in ne potrebuje prav nobenih dualnih organizacij. Če je kaj slabega v teh organizacijah, lahko članstvo teh organizacij slabo odstrani, ne da bi mu bilo treba na veselje kapitalistov cepiti svoje moči na dvoje ali pa celo na troje.

Gospodarska kriza je tukaj in samoposebi se razume, da najbolj trpe delavci. In to trpljenje delavcev izrabljajo privatni bizniški interesi, da z najetim in dobra plačanim orodjem pocepijo delavce, jih razdele v organizacije, organizacije, stranke in strančice.

Tako najeto orodje rado gobezda, da pride rešitev delavcev kar čez noč, ker ve, da vsakdo rad sliši pesem o zgodnji odrešitvi, ako živi v peklju. V resnici pa vsako pocepljenje delavcev odraja odrešitev delavcev v vedno večjo daljavo.

Valley Forge...

Bližala se je tretja zima v ameriški revolucionarni vojni. Bila je pozna jesen leta 1777 in čas ni bil več ugoden za vojne operacije. George Washington se je umaknil s svojo armado v dolino Forge ob reki Schuylkill. Pozicija je bila dobra, kajti od tukaj je ameriška revolucionarna armada lahko branila ameriški kongres, ki je zboroval v Yorku, obenem je pa lahko varovala svoja glavna skladišča v Readingu. Ameriška revolucionarna armada je bila proč od Philadelphije le dvajset milj.

V tem zimskem taborišču je ameriška revolucionarna armada silno trpela. Zima je bila ostra in vojakom je primanjkovalo najpotrebnejše. Mnogi revolucionarni vojniki so bili bosí, oblečeni v eunje, in krvava sled na snegu je dostikrat govorila, kje so marširale revolucionarne čete. Revolucionarni vojniki pa niso bili le brez obleke, ampak primanjkoval jim je tudi živež. Zjutraj so vstali s praznim želodcem, zvečer so pa hodili spat brez večerje. Spali so ponoč zunaj v snegu in maršalkateri je tako ozebel, da so mu morali odrezati ude.

Medtem ko se je George Washington s svojo revolucionarno armado nahajal v takem obupnem položaju in je z njimi trpel, so kritičarji proti njemu vstajali na vseh krajih in ga grajali, zakaj ni napadel angleške armade, utaborjene pred Philadelphijo. Nobeden teh kritičarjev seveda ni mislil tako daleč, da se z bosó, napol nago in sestradano armado ne napada sovražne čete.

Razmere to bile tako strašne, da je Washington zaradi tega vednega zbadanja in kritiziranja od strani ljudi, ki so sedeli v topli sobi in s polnimi trebuhí, pisal dne 23. decembra 1777 kongresu: "Veliko vojakov leži bolnih v farmarskih hišah ali bolnišnicah, ker nimajo čevljev. Danes nimamo nič manj kot dva tisoč osem sto in devetdeset za službo nesposobnih mož v našem taborišču, ker so bosí ali ker nimajo druge obleke. Naba sila za službo sposobnih mož znaša komaj osem tisoč dve sto mož. Od 4. tega meseca se je število tistih, ki so sposobni za službo, skrajš skoraj za dva tisoč mož. Mnogo jih mora še zdaj prebiti vso noč od taboriščnih ognjnih. Najdejo se ljudje, ki grajajo zimsko utaboriščenje, kakor da mislijo, da so vojaki iz kamna in štorov. Takim gospodom lahko zagotovim, da je veliko lažje in manj neprijetno grajati v udobni sobi pri doticnem ognju v kaminu, kot prebiti na mrzlem, golem hribu in spati v mrazu, snegu brez obleke in odeje. Akoravno se zdi, da imajo oni gospodje prav malo sočutja za nage in nesrečne vojake, tedaj ga imam jaz v polni meri, in obžalujem iz dna duše to trpljenje in bedo, ker mi ni dovoljeno ju olajšati ali pa preprečiti."

Kongres je toliko storil, da odpravi bedo ali olajša trpljenje kot nič. Vojakom so obljubili enomesečno izredno plačo, niso pa napravili poskusov, da pripeljejo vojakom živež in obleke. Washington je imel moč, katero mu je dal kongres, da bi lahko s silo zapolnil potrebni živež. Washington se ni poslužil te moči, kajti zavedal se je, da bi s takim početjem le razburil ljudstvo. Ko se je zima bližala h koncu, se je revolucijonarna armada nahajala v takem strašnem položaju, da je Washington občutil potrebo opominjati kongres, "da so vojaki državljani, ki imajo dolžnosti in interese državljanov."

Da se revolucionarna armada ni razšla, je pripisati vplivu Washingtona. Trpel je z vojniki in jih tolažil v tem obupnem položaju, da pridejo boljše časi. Vojaki so videli s svojimi očmi, da njih najvišji poveljniki trpi z njimi vred in da zase ne zahteva nobenih ugodnosti, in to je učinkovalo na revolucionarno armado, daje ostala zvesta ameriški revoluciji in da se ni razšla na vse vetrove.

Med tem ko je revolucionarna armada prežebala in stradala, bila skoraj bosá in oblečena v eunje, je britska armada bila v udobnem taborišču pred Philadelphijo. Britski oficirji so pa bili nastanjeni v Philadelphiji. Britski oficirji so imeli svoje klub, v katerem so prirejali svoje vsakdanje zabave in plesne. Trikrat v tednu so bile amaterske gledališne predstave.

Oficirji so imeli posebne sobe za igre in šah.

Ako se zavedamo, da bi bili revolucionarni vojniki lahko deležni teh dobrot, ako bi pobegnili od revolucionarne armade, tedaj šele razumemo, kako trdna je bila vera revolucionarne armade v principe, ki so bili proglašeni v Proglasu neodvisnosti.

Washington ni želel nobene pohvale za svoje požrtvovanje v dolini Forge. Oglasili so se zabavljalci, kritičarji in nagajalci, ki so rovali proti njemu, da izpodrinejo Washingtona in na njegovo mesto spravijo svojega ljubljena generala Gatesa, kateremu so primanjkovala dobre zmožnosti za voditelja. Osnovala se je cela zarota, da uničijo Washingtona. Vodja te zarote je bil neki irski gostolovec po imenu Conway.

Washington je izvedel vse, a ostal je hladnokrven. Pisal je, da ne služi revoluciji in državi iz častihlepnosti. Kolikor so mu dopuščale njegove zmožnosti je izvršil svojo dolžnost, vedno gledajoč na cilj, ki ga ima doseči, kot magnetna igla vedno kaže proti severju. Odložil bo pa takoj najvišje poveljništvo, ko ga narod več ne potrebuje ali če se bo našel sposobnejši človek od njega.

Washington je prav dobro vedel, da ni bilo zajetje Burgeynove armade Gatsovo delo, ampak načrt je izdelal Washington in je bil dogovorjen z generalom Schuylerjem.

Toliko o človeku, katerega rojstni dan je danes in o katerem se lahko reče, da so njegovo trdno prepričanje in stvar revolucije, njegova odločna volja in njegova odločnost veliko pripomogle, da je revolucija uspela in so bile ustanovljene Združene države.

Spomini na dolino Forge nam prikazujejo Washingtona ne samo kot poveljnika, ki je pripravljen trpeti s svojo revolucionarno armado, ampak kot človeka plemenitega srca, ki ima vedno svoj cilj pred očmi ne oziraje se na obrekovanje njegovih nasprotnikov.

Če se ozremo v te zgodovinske dogodke in jih primerjamo z današnjimi, vidimo, da so se ljudje prav malo spremenili. Takrat so zahtevali od poveljnika revolucionarne armade, da izvrši čudeže s sestradano in na pol nago armado. Ali tega niso zahtevali vojniki, ki so trpeli, ampak bili so ljudje, ki niso vedeli kaj je trpljenje kaj oster mraz, kaj prazen želedeč, kaj bos in napol nag sredi hude zime. Vsak teh kritičarjev in zabavljalcev si je domišljal, da je boljši vojakovodja kot Washington, četudi ni stal nikdar nasproti sovražniku v bitki. Želeli so, da Washington hitro zmaga, pa naj to doseže, kakor hoče. Ako bi nasvetov svojih kritičarjev usrečilo, naj pa sam nosi posledice. Ampak ubogati jih mora Washington, če ne, je pa Washington nesposoben za najvišjega poveljnika revolucionarne armade.

Danes vidimo, da kritičarji ravno tako obirajo tiste, ki vodijo ljudske mase v proti nazadnjaštvi in za boljše prihodnost vsega ljudstva. Tudi proti njim se oglašajo na vseh koncih in krajih kritičarji in zabavljalci. Nobena poteza jim ni všeč, ki je izvrše ti voditelji. Vse jim gre prepočasí, kar čez noč se mora doseči, kar so si sami umislili, da se mora zgoditi. Ako ne gre tako, kot so sami rekli, da mora iti, so voditelji za nič in proč z njimi.

Kakor niso Washingtonovi kritičarji študirali vojne taktike, ravno tako tudi zdaj preučavajo kritičarji zelo malo bojne taktike na političnem in gospodarskem polju. Dostikrat se še le toliko ne potrudijo, da bi resno preučili politični in gospodarski položaj in šele na spoznanju tega položaja, napravili svoje zaključke.

Na ljudi, ki se zavedajo, da vrše svojo dolžnost, ne napravi tako zabavljanje vtisa, kakor kritičarji svoječasno niso mogli vplivati na Washingtona. Ti ljudje grede svojo pot naprej proti cilju, dokler jih ne nadomestijo boljše voditelji, ali dokler jih ljudstvo ne odpokliče in jih ne nadomesti z drugimi voditelji, da vodijo boj proti reakciji.

Da se kritika spremeni, postane bolj stvarna in od srca prihajajoča, se morajo preje spreminjati gospodarske in življenske razmere. Kadar preneha v člove-

ški dražbi boj za obstanek v današnjem pomenu besede, tedaj je upati, da zabavljanje preneha in se nadomesti s poštno, stvarno in od srca prihajajočo kritiko. Danes se nismo nič boljše ljudje, kot so živeli ob času George Washingtona, čeprav je ameriška revolucija izvojevala podlago, na kateri bi bili lahko gradili, da postanemo boljše ljudje, kot so bili ob njegovem času. Ameriška revolucija je izvojevala, da ima človek lastninsko pravico do produkta, ki ga izdelata. Ta pravica danes še ni upostavljena, čeprav je bila izvojevana. Da ni bila upostavljena, pa postoje ravno tisti vzroki, ki so rodili kritičarje in zabavljalce, ki so ubadali in zbadali Washingtona. Dokler ta pravica ne bo upostavljena, ne upajmo, da se spremene gospodarske in življenske razmere, še toliko manj pa gojimo nado, da se ljudje poboljšajo in postanejo od ljudi ob Washingtonovem ali našem času.

Zanimanje za zgodovino ameriških Slovencev se širi.

Prispevki prihajajo in tudi vprašanja se množe.

Nekdo vprašuje, kako obsežni naj bodo podatki za zgodovino. Ali naj se sporoče tudi imena vseh, ki so umrli ali ponesrečili v naselbini.

Kako obsežni naj bodo podatki je pač težko povedati, kajti če so podatki važni za zgodovino, se ne gleda na obsežnost podatkov. Ako so se odigrale v naselbini velike katastrofe, pri katerih so ponesrečili tudi naši ljudje, je dobro, da se pošljejo imena ponesrečenih z opisom nezgode. Imena Slovencev ali drugih Jugoslovancev, ki so nekaj storili za kulturni razvoj dežele, spadajo tudi v zgodovino, ako so mrtvi ali pa še živi. Imena vseh Slovencev, ki so umrli v Združenih državah pa ne spadajo v tako knjigo, ki jo bo izdala S. N. P. J.

S slikami je pa taka reč, da so vse dobre, ki imajo vrednost za zgodovino, pa naj bodo navadne fotografije, koloritne, slike stare šole, moderne, futuristične ali pa kubistične.

Kaj pride in kaj ne pride v zgodovino, ne bo odločalo uredništvo Prosvete, kajti uredništvo zbira samo material za zgodovino. Kadar bo ta material zbran, bo poročano gl. odboru SNPJ, na seji, da se lahko prične z delom. Odbor bo gotovo pooblastil eno ali več oseb, da urede prispevke tako, da bodo za tisk. Ako pooblasti več oseb, bodo te osebe zopet izbrale eno osebo med seboj, ki bo odgovorna za vse delo.

Uredništvo Prosvete zaradi tega zdaj ne more natančno nikomur povedati, kaj bodo tisti sprejeli ali pa odklonili, katerim bo poverjeno to delo.

Kdor je čital kdaj zgodovino enega ali drugega naroda, delavskega gibanja ali katerega drugega gibanja, približno ve, kaj spada v zgodovino.

Uredništvo Prosvete obvešča vse one, ki vprašujejo po raznih detajlih in žele, da jim uredništvo odgovori pismeno o tih detajlih, da uredništvo ne more ustreči takim željam pri najboljši volji, iz enostavnega vzroka, ker ima dan le štiri in dvajset ur. Taka vprašanja prihajajo vsak dan in se množe. Uredništvo bo skušalo kot dozdaj ustreči takim željam na ta način, da bo na stavljena vprašanja odgovarjalo javno v listu. Veliko vprašanj je popolnoma podobnih in če bi se vsakemu odgovorjalo posebej v pismu, bi bila le potratna časa.

Uredništvo želi, da tisti, ki nameravajo od zunaj prispevati za zgodovino, da to store kmalu. Čas beži.

Nekateri zopet menijo, da smo nekatere dopise pridržali za zgodovino. Dozdaj se to še ni zgodilo, ampak dopisi grede go vrsti v list, kot prikazuje uredništvo, ki jih pa more le toliko priobčiti, kolikor ima zanje prostora. Za zgodovino se spravljajo le taki spisi, na katerih je označeno, da pošiljatelj želi, da se porabi kot prispevek k zgodovini.

To so že mnogi sotrudniki od zunaj storili. Na prispevek so zapisali, da se naj vporabi za zgodovino. Uredništvo je že enkrat omeni-

METEORITI.

Rdečkarji, rdečkarji!! Dan za dnevom se dogajajo tatvine, ropi in umori. Kdo je kriv? Pater Kazimir pravi: Rdečkarji! Rojak ubije rojaka — obžalovana vreden dogodek — kdo je kriv? Rdečkarji! Nič se ne vpraša po motivih in okolščinah, nič. Rdečkarji!

Včasih kak duhovnik izvrši umor. Ravnozadaj je bil eden aretiran v Montrealu zaradi umora njegovega polbrata. Kdo je kriv? Rdečkarji!

Človek, ki nikdar ne pogleda brezverskega lista in drugim ne zahaja kakor v cerkev, izvrši umor ali rop ali kak drugi zločin. Kdo je kriv? Rdečkarji!

V najbolj katoliških mestih in državah so ječe polne morilecev. Kdo je kriv? Rdečkarji!

Od leta 1914 do jeseni 1918 je bilo poklanih v Evropi devet milijonov mož. Kdo je kriv? Rdečkarji!

Katoličani so klali katoličane celih pet let. Kdo je kriv? Rdečkarji!

Ves "civiliziran" svet je bil šola za ubijanje in milijoni, ki so prišli iz te šole z orožjem domov, danes nadaljujejo ubijanje, ker ne morejo pozabiti. Kdo je kriv? Rdečkarji!

Duhovniki so blagoslovljali zastave in morilno orodje. Kdo je kriv? Rdečkarji!

Na Irskem koljejo katoličani protestante in protestanti katoličane. Kdo je kriv? Rdečkarji!

Ako nimajo fanatiki a la Kazimir boljšega orožja za boj proti njihovim načelnim nasprotnikom kakor podtikanje zločinov, katerih so v prvi vrsti krivci družabne razmere, ki jih fanatiki najbolj zagovarjajo — tedaj se ne smejo prav nič čuditi, ako izgube še tiste pristaše, na katere še računajo.

Bivši ilinoiški governor Lowden je dejal, da civilizacija ne more eksistirati brez privatne lastnine produkcijskih sredstev. "Ako pade privatna lastnina, mora pasti tudi civilizacija," je kvašil modri eksgovernor.

Aristotel je pred več ko dvatisoč leti rekel, da civilizacija ne more obstati brez sužnjev.

Uboga civilizacija, kako so te natezali in še danes te natezajo, kljub temu si še tukaj!

Kje je človek, kje je narod, ki je prvi stalil železno rudo in skoval železno sekiro? Nihče ne ve povedati, kdo in kje je bil. Železo je pa še vedno v rabi.

Kdo je bil človek, ki je iznašel črke, s katerimi so pisane in tiskane te vrstice? Pravijo, da je bil Feničan, ampak nihče ne ve njegovega imena in letnice smrti. Njegova fonetična abeceda še vedno živi.

Nekdo je enkrat pred 50,000 leti ukrotil divje govedo, toda živinorejca ni izumrla z njegovim rodom.

Nič se ne izgubi, kar je koristnega človeški družbi. Ljudje bodo imeli električno silo in druge dobe, imel je iznajdba današnje dobe, ko sedanjih narodov že davno ne bo več na svetu. Aristotel je mrtev več ko 2000 let in njegova "civilizacija" na temelju sužnosti je tudi že davno pokopana, toda grško kiparstvo in stavbinstvo še danes živi. Tako bo pokopana tudi privatna lastnina in z njo vred kapitalistični sistem našega veka, ampak civilizacija, veliko večja in boljša, bo živel in evetela.

K. T. B.

lo, da pisanje zgodovine ni lahka reč. Na tem stališču vztraja tudi zdaj. Ko bo ves material zbran in razpredeljen, bo zelo leto dni ali pa še več, da bo delo dovršeno.

Delajmo vsi skupaj z združenimi močmi, da se čimprej zbere material, da bo lahko preiti na pravo delo. Kajti čimprej bo zbran zgodovinski material, toliko hitreje bo pričelo drugo delo. Zgodovina slovenskih kseljenikov bo velikega pomena. Podala nam bo sliko trpljenja in veselja slovenskih emigrantov, v kateri bo pa več trpljenja kot pa veselja. V tej sliki bomo videli sami sebe, kakšen je bil boj za obstanek v deželi, v kateri razen par izjem nismo razumeli jezika, ki ga je govorilo ljudstvo dežele. In kdor želi, da bo ta slika popolna, se naj potruži in prispeva s svojim spisom k zgodovini.

OFICIJELNA NAZVANILA S. N. P. J.

APRE NA DRUŠTVA IN OLA NE S. N. P. J.

Pratje in sestre!

Posledice industrialne krize, ki je postala splošna po tej deželi, postajajo z vsakim dnem bolj občutljive in resne. Občutijo jih ne samo delavci, ki so v industrijah direktno prizadeti, temveč tudi drugi sloji, posamezniki, podjetja in institucije. In ker je S. N. P. J. organizacija, katere članstvo tvori skoraj izključno delavci, upoševani po tovarnah in rudnikih, je naravno, da tudi naša organizacija čuti posledice te krize.

Ne mislimo s tem reči, da naši organizaciji preti finančna kriza ali da nazadujemo v članstvu. Naša organizacija dobro stoji finančno in tudi dobivamo vedno priložnosti novih članov. Nato smo lahko ponosni. Ali valed dolgotrajne industrialne krize je hudo prizadeto naše članstvo vobče, in marsikateri izmed naših starih, dobrih članov je danes v takim položaju, da ne more zmagovati za vsakdanje življenjske potrebe, kaj še le za zavarovanje ali asessment! Nevarnost torej postoji, da zgubimo veliko naših starih članov, med temi marsikateri dobrega in zaslužnega delavca na našem polju in marsikateri agitatorja in povprečevalca naših idej.

Ko so se pojavili prvi znaki sedanje krize, se nikdo ni toliko vznemirjal, kajti krize se v posameznih industrijah pojavljajo večkrat, po nekaterih prihajajo periodično, toda navadno le začasno, zato smo se temu kolikor toliko že privadili. In ker so nam denarni pogledi pripovedovali, da se vrne kmalu v normalne pogoje, je marsikdo verjel in živel prepričan, da se bo po kratki dobi zopet pričelo s splošnim obratom v industrijah in da bo kmalu zopet vse dobro.

Trenutno opazovalec razvoja te krize je lahko bilo takoj jasno, da to nebo začasna mimoideja, kriza, temveč da za tem tiči nekak drugača. In kmalu se je pokazalo, kaj smatra gospoda, ki živijo v se bogati z delavskimi željami "normalne čase": Uničiti delavske organizacije in upeljati v industrijah sistem, po katerem bi bilo delavstvo bezpravno, kot navadni služnji, in po katerem bi bilo primorano delati za nizko plačo, kakorano bi milostno dovolili ti mogotei sami. To pomeni tista sladka pesem o "američkem srečju" in o "normalnih časih."

Da se to doseže, je bilo treba delavstvo najprej izstradati. V ta svrha se vprizarja umetne stiske, izpore itd., pa tudi spore in boje v delavskih organizacijah in sili. Denarni mošnji ni nobeno sredstvo preizkušeno ali prekruto, kadar hoče doseči svoj cilj.

Vsled te breskčnosti denarnih pogotov in njih nesmiselne taktike trpi vse delavstvo, največ pa seveda najbolj neolozne žrtve, to so delayečne žene in otroci. In kakor že preje omenjeno, je med temi žrtvami tudi veliko naših članov in članice, kakor članov mladinskega oddelka. Nekateri so bili izprti ali vrženi na cesto ob času, ko so bili brez vsakih sredstev. Marsikatera družina je dolga odvisna od milosti drugih marsikomu pomagajo oni, ki bi mogoče še imeli delo ali so pa bili toliko srečnejši, da so si preje bili prihranili. Toda prihranki v današnji druginji ne segajo daleč in marsikateri izmed onih, ki so preje pomagali svojim soprotnikom, so danes sami brez sredstev in brez dela. Pomagali so, dočler so mogli, toda ker krize le ni konec, zmanjkuje povod.

Bratje in sestre! Vsi ti, ki so na strajku ali ki so izprti, so v industrialnem boju, v boju, kjer se bje odločila bitka nas vseh. Ali bomo pa ni pustili, da omaga? Ali bomo dovolili, da bo naša bitka izgubljena? Ali bomo dovolili, da bodo naše pravice, pravice delavstva, ki vstvarja vse potrebno za obstanek civilizirane človeške družbe, popolnoma preteptane in da se nas pahne nazaj v suženjstvo?

Ne, tega ne moremo dovoliti. Niti ne smemo dovoliti, da bi bili kateri teh naših članov črtani in izpušeni? Vsi oni, ki še imajo delo ali ki imajo sredstva, da lahko pomagajo onim, ki so že dolgo v tem industrialnem boju in so brez sredstev, morajo pomagati.

To je njih moralna in sveta dolžnost.

V glavnem uradu je nešteto prošelj od naših dolgoletnih članov, ki vsled dolgotrajne brezposelnosti ne premorejo toliko, da bi plačali asessment, pa prosijo, da jih ne črtamo. Seja gl. odbora, ki se je vršila meseca januarja t. l., se je resno bavila s tem problemom. Ker po zakonu asessment mora biti plačan, je gl. odbor sklenil, da se bo vrednim in potrebnim prošleem pomagalo iz sklada izrednih podpor in kolikor zakon dovoli tudi iz bolniškega sklada. Toda to, kar se bo lahko pomagalo iz teh jednotlivih skladov, ne bo dovolj, da bi se plačalo samo asessment za vse, ki so potrebni. Zato glavni odbor S. N. P. J. apelira na društva, ki so v stanju kaj pomagati, da prispevajo z dobrovoljnimi prispevki v ta pomožni sklad. Nadalje apelira gl. odbor na vse posamezne člane, kateri imajo del osli kateri drugače lahko pomagajo, da se odzovejo kljub bratov v sili in da po možnosti darujejo v ta sklad izrednih podpor.

Če smo res bratje in sestre, pokažimo to. Pokažimo, da nam bratstvo ni samo na jeziku ali da je to za nas samo fraza, temveč da smo bratje in sestre v sreči in nesreči, v sili in potrebi in — vselej!

Vse tozadevne prispevke naj se pošilja pod označbo "Sklad izrednih podpor" na gl. urad, in ne z asessmentom.

Glavni odbor SNPJ. Vincent Cankar, predsednik.

IZ URADA PREDSEDNIKA GLAVNEGA POROTNEGA ODSEKA.

Primoran sem predložiti društvenim uradnikom ter članstvu S. N. P. J. nekaj izveščkov iz pravi. Prosim, da se isti čitajo in vpoštevajo, ker le če se to zgodi, bom v stanju opravljati mi poverjeni posel tako, kot se to, od mene pričakuje in zahteva. Točke katere bom navedel se vse tičejo 19 člena pravil, ki je — razsodišče.

Četrta točka tega člena na strani 57 slovenskega besedila pravil določa, da morajo vse obtožbe biti vložene spisane. To pomeni, da če kdo hoče obtožiti nekoga člana, društvenega odbornika ali koga drugega, da je kršil pravila S. N. P. J., ali da ni deležen bolniške podpore, vse take obtožbe morajo biti izročene spisane predsedniku društva na seji, ali pa se mu tudi lahko pošljejo po pošti.

Ta točka se je dosedaj v jako redkih slučajih vpoštevava brez opomina od moje strani. Upam, da se bude od sedaj naprej.

Točka 5 na strani 58 slovenskega besedila pravil določa da se mora člana, kateri je obtožen in kateri se prvemu povabilu k seji ni odzval, še ponovno obvestiti z registriranim pismom, da naj se udeleži seje.

To pomeni, da se mora člana, ki je obtožen, pa ni navzoč, ko je obtožnica čitana, povabiti na sejo dvakrat. Enkrat z navadnim in enkrat z registriranim pismom. Če se tega povabiloma za udeležbo ne odzove, šele potem se sme zadeva vzeti v razpravo in izreči kazen tudi v njegovih nenavzočnosti, če predloženi podatki kazeno opravilijo.

Tudi to točko se je rado prezrilo, kaj ga bi ne smelo biti.

Točka 9. na strani 60 slovenskega besedila pravil določa, da če je kakemu članu zadržana bolniška podpora, operacijski stroški ali kako drugo izplačilo od strani glavnega izvrševalnega odbora (bolniškega tajnika, glavnega tajnika ali koga drugega) se v takim slučaju pritožite zopet pismenim potom pri društvu. Če društvo z navadno večino oddanih glasov vašo pritožbo podpre, potem je dolžnost tajnika društva, da pismenim potom zahteva pojasnila, zakaj se nakazani znesek ne more izplačati.

Če bolniški tajnik (ali kdor je že) pošlje kot odgovor pojasnilo, s katerim se društvo ne more zadovoljiti, ali pa če pošlje obtožnico, tedaj se mora takoj vršiti društvena porotna obravnava v dotični zadevi. Če je po končani društveni obravnavi oddana dvotretjinska večina glasov v prilog prizadetega brata, tedaj mora dotični uradnik v glavnem uradu, ali vsota izplačati ali pa vzeti priziv na višjo instanco.

Iz te točke je razvidno, da čla-

nom samim ni treba pisati na gl. urad ter skušati dognati, zakaj se jim ta ali ta vsota ne izplača. Točka opiše, kako se mora tako vpoštevovanje vršiti, namreč skozi urad društva, ter tudi nalaga društvu dolžnost, da se briga, da njevoji člani dobijo vse, česar jih društvo smatra za upravičene.

Kaj imate napraviti, če društvo prezira vašo obtožbo ali pritožbo, vam gove točka 11 na strani 61 slovenskega besedila pravil.

Točka 12 na strani 61 vsebuje stavek, ki določa, da morajo vsi prizivi biti vzeti v teku 30 dni. Pozneje da se ne smejo vpoštevati. To pomeni, da če vam je društvo odklonilo bolniško podporo, se morate pritožiti prej, predno je preteklo 30 dni od dneva, ko vam je bila bolniška podpora odklonjena. Če ste bili izključeni, ali če se vam na kak drug način godi krivica, zmiraj se morate pritožiti prej, predno je preteklo več kot 30 dni od dneva, ko ste bili izobčeni, ali ko se vam je krivica zgodila.

Res je, da je bil glavni porotni odbor v tem oziru do sedaj precej popustljiv. Ker pa trpi zaradi te popustljivosti jednota ter ker ravno ta popustljivost ovira poslovanje glavnega porotnega odbora, in ker se je ta popustljivost začela že izrabljati, in ker je kršenje te točke postalo takorekoč že navada, sem primoran objaviti, da se bom odsedaj naprej strogo držal besedila te točke.

Videti pa tudi ne morem, zakaj bi 30 dni ne zadostovalo za priziv. Če se komu godi krivica, naj si bo na kakršenkoli način, se menda tega vendar zaveda takoj, in ni treba, da bi preteklo šest ali osem mesecev, ali pa kar celo leto, predno da se tega zave.

V zadnjem času sem namreč prejel precej prizivov, ki segajo tako daleč nazaj in pri katerih se dotični bratje niso mogli opravičiti, zakaj so tako dolgo čakali s prizivom. Mogel sem vse te prizive vrniti, in dotični bratje se sedaj jezijo, in se čutijo da so oškodovani.

Želel bi, da se vzame na znanje tudi, da pravila zahtevajo, da se izvli pri društvenih porotnih obravnava štiri porotnike. Ti izvlijo svojega predsednika, tako da vseh porotnikov mora biti pet. Točitelj si izbere dva, tožene pa dva. Ti štirje pa petega, ki je predsednik in vodi obravnavo.

Porotnik ne sme biti obenem tudi zapisnikar.

Obtožnica ali pritožba tvori del zapisnika društvene porotne obravnave, ter se naj dobesedno v istega zane.

Ne pozabite zabeležiti, koliko članov je bilo navzočih na seji, ter koliko glasov je bilo oddanih za ta ali oni predlog.

V zadevah ne sme glasovati samo sam porotni odbor, temveč glasuje vse članstvo, ki je bilo navzoče pri obravnavi. Noben član, ki je bil ves čas navzoč, se ne sme glasovanja izdržati.

Društveni porotni odbor ne sme imeti sam svojo sejo. Če je v to svrha sklicana izredna seja, se mora obvestiti vse članstvo društva, in vse izjave morajo biti oddane pred vsemi navzočimi člani in ne samo pred porotnim odborom.

Znano mi je, da bo marsikdo rekel, kaj vse to tukaj navaja, saj imamo tudi mi pravila, ne samo on. Ko bi imel tisti, ki si to misli ali reče, skušnjo, katere sem si jaz pridobil v teku mojega poslovanja, potem bi vedel, da so zgorajšnji opomini na mestu. Jaz vem, da imamo vsi pravila, ali da ista koristijo, se morajo brati in razumeti. Skušnje me učijo, da se to v dostih slučajih zanemarija. — John Underwood, predsednik gl. porotnega odbora.

POPRAVEK K ZAPISNIKU.

Je že tista nesrečna navada, da tiskovni škrat prileze v tiskarno in napravi napake, kadar si človek želi najmanj njegove porodnosti. Tako se je zgodilo tudi pri finančnem delu poročila upravitelja v zadnjem zapisniku: Pri rubriki: Izplačila za dnevniki, se glasi: Provizija društvenim tajnikom in zastopnikom \$32.599,22, pravilno je \$2.599,22. Nadalje pri rubriki: Izplačila za tednik in dnevnik, v spodnjih dveh vrstah: Skupaj izdatkov. \$36.764,60, pravilno je \$36.764,59. Ravnotako pri "Prebitku \$1.745,57, pravilno je \$1.745,58. Nadalje še v zadnjem odstavku pri rubriki razdelek gotovine: Predzadnji dve vrsti sta popolnoma zmedeni.

glasi se: Skupaj \$7.510,58, pravilno pa je \$5.510,12 in: Prebitok za polovico leta se glasi \$6.610,12, pravilno pa je \$1.686,24. Drugo je vse v redu. Najbrže je vkladatelju padlo vse skupaj na tla, potem pa pobral in dal skupaj sam po svoje. — Filip Godina, upravitelj.

POPRAVEK:

V zadnjem zapisniku skupne seje gl. odbora se je vrnila pomota in sicer na strani 19. 3. odstavku se bi moralo glasil: Za pomočnike v tajništvo so vložili petičije sledeči: Stanko Žela, Peter Bernik, Albina Logar, Ivan Trček, Jakob Zupančič, Joseph Došen, T. J. Kotar, Joseph Mihelič in Matt Paver, član dr. Karl Marx, šte. 225 in ne samo KARI MARX.

M. J. Turk, tajnik SNPJ.

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J. in čitateljev Prosvete.

Izjava nameščencev v gl. uradu S. N. P. J.

Združivna konvencija v Clevelandu je sprejela resolucijo, ki nalaga nameščencem jednote, da morajo spadati v unijo njihove stroke. Nameščenci v gl. uradu S. N. P. J., smo se pokorili temu sklepu in stopili v unijo pisarniških uslužbencev (Office Employees' Association No. 12755 American Federation of Labor), ki je edina obstoječa organizacija te vrste v Chicagu in menda v vsej Ameriki. Ker pa je princip strokovno organiziranega delavstva, da išče od delodajalca priznanje svojih pravic, in sicer na način, da se te pravice priznajo črno na belem, to je v pogodbi, je naša unija predložila jednoti pogodbo.

Gl. odbor S. N. P. J. je pa na svoji redni seji dne 26. januarja t. l. zavrgel našo pogodbo in nam odkrel pravico do vsake pogodbe in do kolektivnega pogajanja. Kakor je razvidno iz zapisnika seji gl. odbora, objavljenem v zadnji uradni številki "Prosvete", so nekateri br. gl. odborniki podali z ozirom na našo pogodbo take izjave, ki bodo nedvomno naredile na članstvo vtis, da nameščenci v gl. uradu smatrajo jednoto za njihovega izkoriščevalca, za pijavko, ki izrablja svoje nastavljenec, da se jim je treba potom drastične pogodbe zavarovati pred nadaljnim izkoriščanjem, da hočejo nameščenci jednoto podjarmiti itd.

Na seji je bila jednota primerjana s Sovjetsko Rusijo, kjer delavci v interesu svoje države ne smejo stavkati. Dalje so br. gl. odborniki poudarjali, da morajo nameščenci zaupati članom jednote in gl. odbornikom, ki so sami delavci in ki bodo skrbeli, da se nameščencem ne bo godila kakakrivica, zato je vsaka pogodba ne potrebna.

Na te in druge argumente izjavljamo sledeče: Pogodba naše unije ni bila ultimat. Nikoli in nikjer nismo grozili s stavko, če ne bo pogodba sprejeta do zadnje pike kot je bila predložena. Pripravljeni smo bili na pogajanja glede točk, ki niso bile po volji gl. odbora. Toda gl. odbor je zavrgel našo pogodbo brez zaslišanja organiziranih nameščencev; gl. odbor ni povabil na sejo našega zastopnika unije, da bi bil z eno samo besedico pojasnil stvar; gl. odbor se je postavil na stališče, da ne sme biti z nami absolutno nobene pogodbe pogajanja.

Pogodba nikakor ni pomembna, da imajo nameščenci jednoto za svojo izkoriščevalko. Kdorkoli je to rekel, je izrekel največjo absurdnost. Tega nismo nikdar mislili. Jednota ne more biti izkoriščevalca svojih nameščencev. Jednota, to je članstvo je teoretično res naš delodajalec, ker nas plačuje za naše delo, ampak članstvo nima nobene besede pri nastavljanju in odstavljanju nameščencev niti nadzorstva nad njihovim delom v gl. uradu. To besedo in nadzorstvo ima samo gl. odbor. Naš de facto delodajalec je torej gl. odbor. Ampak tudi g. odbora ne moremo smatrati kakim izkoriščevalcem, ker jednota ni njegovo privatno podjetje, katero bi mu nosilo dobiček. O kakem izkoriščanju tu ne sme biti govora — toda gl. odbor lahko izrablja in šikanira nameščence, to je pa

druga reč. To se je že zgodilo. Br. gl. tajnik, ki je bil prej nameščenec, bi lahko povedal, kako je bil vsočasno šikaniran; povedal bi tudi neki drugi brat, ki je bil odlovljen brez vzroka samo zato, ker se je bil zameril nekaterim bivšim gl. odbornikom, dasi je bil zmožen svojega dela in ti storil ničesar takega, da bi bil zasuželj brez. Nobenega poročila ni, da se to ne bi ponovilo. Zdaj sicer vlada najlepša sloga in sporazum v gl. uradu, ali nihče ne more reči, kaj lahko še pride do konvencije. Na seji gl. odbora je bilo večkrat poudarjeno (glej zapisnik) tekom razprave o naši pogodbi, da imajo nameščenci v gl. uradu vse pravice kot člani in se lahko pritožijo, ako se jim godi krivica. Člani imajo tri inštanice, nameščenci pa samo dve — in obe inštanice sta gl. odbor (glej pravila, 9. člen, stran 34.) Če tam ne dobe zadovoljenja, se ne morejo več nikamor obrniti. Članstvo jim pri najboljši volji ne more pomagati.

Pogodbo smo torej predložili prvič iz principa, ker tako delajo unije povsod, kjer so priznane po delodajalcih. Socialistična stranka tudi ni nobeno kapitalistično podjetje, toda njeni nameščenci v gl. stanju imajo pogodbo z isto unijo, katere člani smo mi. Drugič smo predložili pogodbo, da se nameščenci v gl. uradu — ne mi, temveč tudi drugi, ki pridejo za nami — zavarujejo proti eventualnim šikanam in neupravičenim brcam. Pri tem ne mislimo nič slabega o sedanjih gl. odbornikih, ali kakor že rečeno, kdo more nameščencem jamčiti, da se do prihodnje konvencije ne spreminijo osebe v gl. odboru in ne na stanje drugačne razmere?

V paternalnem (očetovsko zaščitno po predstaviteljnih) ne verjamemo. To je vera sužnjev. Delavci morajo sami gledati, da se jim ne godi krivica. Zato se organizirajo. Gl. odbor je zavrgel pogodbo nameščencev in s tem jim je odkrel pravico do zaščite po njihovi strokovni organizaciji. Naša unija ni faktično priznana, ker nam ni priznana kolektivna akcija. Proti temu za ključku protestiramo, ker smatramo, da je kršen princip clevelandске resolucije.

Naša pogodba ni bila v nasprotju s pravili S. N. P. J. Naša unija je izbojevala sedemurni delavnik, kjer je bila priznana, toda v našo pogodbo je postavila osemurni delavnik samo zato, da ne pride v navskrižje z jednotlivimi pravili, ki določajo osem ur dela v gl. uradu S. N. P. J.

Tooliko v pojasnilo, da ne bo članstvo imelo na podlagi zapisnika napačne sodbe o naši pogodbi. — Peter Bernik, Stanko Žela, Albina Logar, Frank Gottlicher, Ivan Molis, Andrej Kobal.

Johnstown, Pa. — Kar se dela tiče, ne bom opisaval. Ponekod obratujejo boljše, drugod pa slabše, v splošnem pa ni dobrega. Namenil sem se le opisati obstoj in napredovanje "Moxham Slovenian Co-operative Association."

Leta 1919 so pričeli nekateri rojaki misliti, da bi bilo pri nas dobro ustanoviti zadržno prodajalno. Pričeli so z agitacijo od rojaka do rojaka, tako dolgo, da so bili končno vsi za ustanovitev zadrge. Istega leta je bila 17. avgusta sklicana ustanovna seja in pričelo se je z organiziranjem zadrge. Vse delovanje pa je bilo pohajeno najmanj za leto dni nazaj, ko je septembra, mesec dni nato izbruhnila stavka železarskih in jeklarskih delavcev. V resnici so bili naši ljudje najbolj prizadeti valed te stavke, zato tudi s prodajalno ni bilo kaj prida ker ljudje niso imeli denarja, kar je najpotrebnejše ob ustanovitvi takega podjetja. Ideja pa se je vseeno urcankala, ko smo dne 1. septembra 1920 odprli zadržno prodajalno v splošno zadovoljnost našega tukajšnjega delavstva. Da s takim pojmom niso bili zadovoljni trgovci, to je u-mevno. Prodajalni so spreokovali najhitrejšo smrt in vsak delničar je vedel kaj od katerega trgovca. Nekateri so se baje izrazili, da bodo potrošili cele tisočake, samo da nas bodo ugonobili.

Nekateri delničarji so se skoro malo strahili pred takimi grožnjami, a jaz sem jim takrat pravil, da so te le prazne grožnje in čeprav oni skušajo uporabljati vsa svoja premoženja proti našemu podjetju, da ga ne bodo uničili, če bomo edini. Vseeno moramo

priznati, da brez učinka ni bilo tako nasprotovanje našemu mlademu podjetju. Kmalu so pričeli nekateri skrivaj godrnjati, da je pri nas vse dražje kakor drugod, čeprav to ni odgovarjalo resnici. Če je človek takega, ki je godrnjal nagovarjal, naj pride kaj kupiti v našo trgovino, tedaj se je izgovarjal, da ne mara dražje pličevati kakor drugod, dasi ni bil v naši trgovini še nikdar in ni v resnici nič vedel za cene v zadržni prodajalni. Resnica je, da je cena lansko leto pri blagu padla, zato smo morali pogosto, prodati čez čas blago za isto ceno kot smo ga sami kupili, včasih pa celo v izgubo, če smo hoteli obdržati odjemalce. Na kakovost blaga pa niso gledali; v naši trgovini se je slabo blago na zahtevo vzelo nazaj, zlasti moka, česar ni pri drugih trgovcih.

Nekateri so pričeli zabavljati čez odbornike in poslovedja, da je bilo čez glavo preglavice in edino, kar nas je držalo skupaj in nam dajalo pogum, da ni bilo nikdar slišati o kakem poneverjenju, ali kaki pristranosti.

Povedal sem takrat odbornikom, da jih je izvolilo članstvo in da tudi s poslovedjem, da nismo poročeni ter da članstvo lahko enega ali vscukupaj odstavi, kajti pri taki zadrugi je vsako nepravilnost, ko se jo opazi, takoj prinesli na sejo, da se ukrepa in nadomesti slabo z dobrim. Ni ni na svetu popolnega, zato pa je treba vedno spopolnjevati.

Za največje grešnike pri zadrugi imam take, ki takrat ko nimajo denarja, pridejo nakupovati v zadržno prodajalno, ko je pa kaj evenka pri hiši, pa gredo po blago za gotovino k drugim trgovcem, zadruga pa maj čaka, saj smo domači. Tako delovanje je naravnost v pogubo zadrge. Priznati pa moram, da niso vsi taki. Mnogo odjemalcev in delničarjev je pri zadrugi, ki se niso ustrašili nikakih zaprek in se nekako navezali na zadrugo. Sedaj pa poglejmo uspeh, ki ga je pripisati tem ljudem in ga imamo že po 16 mesecih svojega obstoja. Prometa smo imeli od 1. septembra 1920 do 31. dec. 1921 za \$41.790,97 in čistega preostanka v tej dobi \$1.378,58.

Tako se ne bo spolnila želja našim nasprotnikom in tudi k pogrebu naše zadrzne prodajalne jim ne bo treba iti, pač pa nam bodo lahko prišli za botra, ker v načrtu imamo kupiti poslopje, v katerem imamo sedaj prodajalno.

Če bi imeli vse naše tukajšnje rojake za odjemalce pri trgovini, bi lahko napravili v taki dobi še enkrat toliko prometa in na ta način bi s primernim dobičkom vseeno lahko dajali še za dva ali tri odstotke ceneje blago našim odjemalcem. Dobicek bi pri takem odjemanju bil precej pomnožen. Treba nam je le še več delničarjev in še več odjemalcev, pa bomo dobro uspevali. Zavedamo se, da delamo v lastno korist, opustimo vsako nasprotje in smatramo se med seboj za brate, pa bomo imeli s prodajalno uspeh, da bomo lahko ponosni.

Še neko stvar je treba, da vzamemo v poštev. Če bi ne bilo naše zadrge, tedaj bi morali vsako stvar plačevati po 10 ali celo 15 odstotkov dražje kot jo sedaj. Trgovci hočejo konkurirati z nami, zato pa nižajo cene, s katerim početjem mislijo, da bodo uničili našo trgovino. Če bi se jim kaj takega posrečilo, tedaj bi hoteli imeti nazaj zgubljeni profit s tem, da bi cene po padcu zadrzne prodajalne takoj nastavili za toliko odstotkov višje. Lahko se spominjate, kako so trgovci pred 16 meseci tarnali, da ne morejo dajati ceneje in vedno, da bodo morali cene še višati, ker imajo zgubo, a kakor hitro smo pričeli s trgovino mi, so znižali cene za 10 ali 15 odstotkov. Nikdar bi ne bili tega storili med tem časom, če bi ne bilo naše zadrzne prodajalne.

Rojaki, pomislite torej, koliko koristi ima cela naselbina od naše prodajalne (razum trgovcev), zato bodimo ponosni na svojo zadrugo in jo podpirajmo. Vse naše potrebščine kupujemo samo v svoji prodajalni, saj plačati moramo povsod dražje in za slabše blago. Naj bo naše geslo, ker smo jo ustanovili, da jo bomo tudi obdržali v dobrem stanju. Dobivajmo pa si še druge odjemalce, za to bomo imeli še enkrat toliko prometa in prebitka kot ga imamo zdaj. — Frank Omček, tajnik zadrge.

SLIKE IZ NASELBIN.

Pittsburgh, Pa. — Današnjih razmer za delavstvo se nikakor ne moremo veseliti, ker smo v njih hudo prizadeti, da je težko opisati. Tovarne železa, pri katerih je bilo zaposlenih še največ ljudi, večinoma počivajo. Človek si potem lahko predstavlja, kako je razpoloženje med delavci, posebno takimi z večjimi družinami. Zasluska ni, prihrankov ne, tako je vse potro in pobito. Ko človek hodi po mestu lahko bere z lic ljudi veliko bedo, v kateri živijo in nehoti se more čuditi, kako da so ti reveži tako krotki in potrpežljivi.

Da se jim tako godi, je zakrivilo delavstvo, ki se ni pravočasno organiziralo ali pa še danes ni organizirano. Tudi inozemci, ki bi lahko že davno postali državljani in tako pokazali svojo moč pri volitvah, mnogo zakrivajo, ker se ne pobirajo, da bi dobili državljsanske pravice.

Edino veselje, ki ga imamo pittsburghski Slovenci je, da nam pevsko in dramatično društvo "Prešeren" včasih priredi kako igro, ali pa zapoje kako lepo pesem. Ono društvo ne pozna nikake bojazni in dobro napreduje v naši slovenski nasebini Pittsburghu. Včasih priredi veselico s plesom, drugič predstavo, bodisi burko ali dramo in tako naprej. Na pustno soboto zopet namerava prirediti burko "Trije tički", katere se udeležite vsi rojaki in dobite več informacij pod naslovom "Igre, koncerti in plesne zabave." — B. Mesnar.

Claridge, Pa. — Sedaj že precej časa nisem pisal o delavskih razmerah, katere so navadno po vseh popisih in jih delavci najraje bero. Omenim toliko, da po glavnih tukajšnjih rojih se dela sedaj po 4 dni na teden in po nekaterih pa 4-5, da še celo vsaki dan. Proti temu se nimamo pritoževati, ker vemo, da drugod je v tem oziru še mnogo na slabšem. Tako da imamo dovolj prostega časa za razvedrilo, izobrazbo, pisanje dopisov in druge zabave.

Čuje se tudi, da mislijo nam zopet s pravim aprilom znižati plače, kakor se vidi iz raznih listov, v katerih je bila priobčena dotična lestvica, ki pride v veljavo s prvim aprilom, potem katere bomo premogarji zopet precej prizadeti še bolj kot katerikoli od sedaj. S tem bodo do mala odpadle vse doklade, katere so nam dali naši delodajalci tek vojne ali dobrih časov. Res lepo se vse to sliši, bodo pa padle tudi cene živilih in drugim potrebščinam po prodajalnah, da se bodo stikale z našim zaslužkom je pa drugo vprašanje.

Pred kratkem smo tudi prejeli od kansaskih rojakov neke vrste vprašalne pole, s katerimi se hoče oprati tamošnja Lewisova unija s pomočjo nekake "inkvizicije" in tako podjarmiti še ostali del premogarjev, ki so še zvesto na Howatovi strani. Nas sicer to ne briga, ker sami smo poiskovali delo in enako stvar L. 1910, ko sta se Feehan in Gibons pripravila za stol pittsburghskega premogarskega okraja. Mi smo štrajkali, drugi pa delali. Bili smo na Feehanovi strani, čeprav je bil takratni unijski predsednik Tom L. Lewis proti njemu, ker je bil hane na svojo roko napravil štrajk v Westmorelandu. Toda časi se sučejo, stari dogodki se pozabljajo. Danes sedi na stolu pittsburghskega okraja oni Gibons, proti kateremu je bil Feehan in ostali voditelji takratne unije, a mi smo se pa vendar združili na led vkljub vsem njihovim obljubam, dasiravno smo se dobro držali. To so dobro vedeli oni, in mi pa vemo še danes in morda nikdar pozabili ne bomo. Kansaskim premogarjem pa ključemo, držite se! Ampak na oni strani, za katero veste da je pravična!

Na moj dopis, kateri je bil priobčen v "Prosveti" dne 1. februarja, tikajoč se "boks fabrike", katero so nameravali postaviti v tukajšnji nasebini, prejel sem anonimno pismo, v katerem se mi očita, da razdiram, kar so oni postavili. Ne, nikakor ne, ker tudi jaz sem za tako podjetje, čeprav v njem nisem zainteresiran. Ako se jim je posrečilo spraviti stvar na pravo pot, je dobro zanje in tudi za nas druge, da vsaj nam nikdo ne bo mogel očistiti, češ da Kranjci imamo povsod smole.

Huntington, W. Va. — Osnovala se je Coal River Collieries kompanija z \$2.000.000. Večino delnice te kompanije lastuje Bratovščina železniških strojevodij. Kompanija kontrolira 5.334 akrov premoževnega polja in je prevzela tudi rudnike od Eureka Coal and Mining kompanije v Kentuckiju. Družba bo prodajala premog na drobno v Clevelandu in drugje.

Samoposebi se razume, da bo svoje rudnike obratovala z organiziranimi delavci in da bo delala konkurenco privatnim bizniškim interesom.

St. Paul, Minn. — George A. Lawyer zvezni lovski čuvaj, izjavlja, da bo letos tako velik polet ptic slevk proti severju, kakor je bil ob časih, ko še beli človek ni hodil po zapadu. To je povzročil federalni zakon za varstvo lova. Na farmi Alvin Greena v Illinoisu se je na pr. ustavilo na tisoče divjih rac, ki so postale krotke, ker jih je Green hranil pozimi. Nekatere ptice so pričele leteti proti severju že v gorkih dnevih januarja.

Lawyer pravi, da je na mitjone ptic v dolini Mississippi, ki poletje v velikih jatah proti severju letošnjo spomlad.

VELIK POLET PTIC SE PŘIČAKUJE SPOMLADI.

RUDARSKA ORGANIZACIJA V ZAPADNI VIRGINIJI NE BODO UNIČILI.

St. Paul, Minn. — George A. Lawyer zvezni lovski čuvaj, izjavlja, da bo letos tako velik polet ptic slevk proti severju, kakor je bil ob časih, ko še beli človek ni hodil po zapadu. To je povzročil federalni zakon za varstvo lova. Na farmi Alvin Greena v Illinoisu se je na pr. ustavilo na tisoče divjih rac, ki so postale krotke, ker jih je Green hranil pozimi. Nekatere ptice so pričele leteti proti severju že v gorkih dnevih januarja.

Ker sprva kot je nam znano se je kompanija branila iz raznih urokov postaviti tovarno ob dogovorjenem roku, kar je povzročilo godrnjanje med onimi, ki so delnice kupili in zahtevali nazaj uplačani denar, česar pa kompanija ni hotela storiti. Hudovali so se čez rojaka, ki je hodil po hišah z dotičnim zastopnikom od kompanije, češ, da bo on odgovoren, ako oni izgube svoj denar, v čemur so pa v zmoti. Ko bi on ne bil hodil z njim, bi bil kdo drugi, in tudi on ni prejel denarja za se. Šli so vprašat advokata za svet, kateri jim je povedal to kar je bilo v dopisu. Informacije in podatke o tem sem pa dobil od rojaka ali rojakov, ki so delnice kupili.

Nisem pa pisal da so oni jemali tobakove tikete za delnice in tudi nisem imenoval nikogar s lopovom ali potepuhom, ker kar je bilo o tem se je tikalo drugih, kateri so preplavili nasebino prepelj, kot je kdo slišal o "boka fabrike". Torej niso razumeli natančno dotičnega dopisa. Končno vsa čast onim in kompaniji. Prilagum tudi dotično pismo iz katere vsebine naj urednik razsodi, če sem kaj pisal o podiranju in tobakovih tiketih, ki bi se tikali njih.

To bo končno za danes vse, je še mnogo malopomembnih novic pa akoravno jih omenim, bi gotovo ne zanimale čitateljev, ker so le lokalnega pomena in nekaj navadnega kar se dan za dnevom dogaja v večji ali manjši meri, to je po številu prebivalstva.

John Batich.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Palisade, Colo. — V smislu poslanega na glavni urad SNPJ ni bilo od Vaše strani nikake pritožbe. Če imate kakko pritožbo, jo pošljite gl. tajniku jednote, da se zadeva izravna v smislu pravil. — Pozdrav!

West Frankfort, Ill. — Sestavljač novega koledarja, po katerem bi leto vsebovalo 13 mesecev je brčkone mislil židovsko Veliko noč. Pozdrav!

Kenosha, Wis. — Radi pečarske in lončarske obrti smo vam že enkrat odgovarjali v listnici. Organizacija teh delavcev je močna v newyorški državi in se imenuje Terra Cotta Workers Union. Obrt sama pa je razširjena na skoro vseh državah Unije in bo gotovo tudi v Vašem bližnjem večjem mestu. Naslova vam ne moremo dati, pač pa mogoče lahko kaj izveste pri "Terra Cotta Co., 115. So. Dearborn, Chicago, Ill. — Pozdrav!

Claridge, Pa. — V našem dopisu z dne 1. februarja ni žalitive za kompanijo, ki jo omenjate v svojem pismu. Prvič, ji ne podtikate nobenega slabega dejanja; drugič jo pa še ne imenujete. — Pozdrav!

VELIK POLET PTIC SE PŘIČAKUJE SPOMLADI.

St. Paul, Minn. — George A. Lawyer zvezni lovski čuvaj, izjavlja, da bo letos tako velik polet ptic slevk proti severju, kakor je bil ob časih, ko še beli človek ni hodil po zapadu. To je povzročil federalni zakon za varstvo lova. Na farmi Alvin Greena v Illinoisu se je na pr. ustavilo na tisoče divjih rac, ki so postale krotke, ker jih je Green hranil pozimi. Nekatere ptice so pričele leteti proti severju že v gorkih dnevih januarja.

Lawyer pravi, da je na mitjone ptic v dolini Mississippi, ki poletje v velikih jatah proti severju letošnjo spomlad.

RUDARSKA ORGANIZACIJA V ZAPADNI VIRGINIJI NE BODO UNIČILI.

Huntington, W. Va. — Osnovala se je Coal River Collieries kompanija z \$2.000.000. Večino delnice te kompanije lastuje Bratovščina železniških strojevodij. Kompanija kontrolira 5.334 akrov premoževnega polja in je prevzela tudi rudnike od Eureka Coal and Mining kompanije v Kentuckiju. Družba bo prodajala premog na drobno v Clevelandu in drugje.

Samoposebi se razume, da bo svoje rudnike obratovala z organiziranimi delavci in da bo delala konkurenco privatnim bizniškim interesom.

Vitez iz rdeče hiše.

(LE CHEVALIER DE MAISON ROUGE)

ROMAN IZ ČASOV FRANCO-SKE REVOLUCIJE.

Spisal Aleksander Dumas star. Prevel Ferdo Perhacec.

(Dalje.)

Kraljica je previdno stopila z voza; podpiral jo je rabelj Sanson, ki je ravnal z njo zelo obzirno do zadnjega hipa.

Ko je stopala po stopnicah na morišče, se je nekaj konj splašilo, nekatere straže in vojaki so jeli omahovati in izgubljati ravnotežje. Nato je bilo videti, kako je nekaj kakor senca smuknilo pod morišče; toda kmalu je zopet nastal mir; v tem slovesnem trenutku ni nihče hotel zapustiti svojega mesta; nihče ni hotel prezeriti niti najmanjše posameznosti velike žaloigre, ki se je imela dovršiti. Vse oči so se upirale v obsojenko.

Kraljica se je že nahajala na morišču. Duhovnik je še vedno govoril z njo, neki pomočnik jo je polagoma potikal naprej, nekdo drug ji je odpel ruto, ki ji je zakrivala rame.

Burpo se je okrenila in stopila na nogo Sansonu, ki se je pripravljaj, da jo pritrudi na usodno desko. Kraljica sploh ni opazila tega.

Sanson je takoj odmaknil nogo.

"Oprostite, gospod", je dejala kraljica, nisem storila nalašč.

To so bile zadnje besede, ki jih je izgovorila cesarska hči, francoska kraljica in vdova Ludovika XVI.

Na Tuilerijah je ura odbila četrt na eno, ko je Marija Antoinetta končala na morišču.

Grozen krik, krik, ki je zdrževal v sebi vse strasti: veselje, strah, žalost, upanje, zmagooslavje, spravo, je kakor vihar, preglasil drug slaboten vzklík, ki se je začel pod moriščem.

Slišali so ga same orožniki, četudi je bil slaboten; stopili so par korakov naprej. Mnogiča so je vsled tega izvila iz stiske in se kakor reka razlila po prostranstvu trgu, porinila gledalce, ki so stali obstrani, v ozadje, razkropila straže in prodrla naravnost k vnožju morišča. Vsakdo je hotel videti od bližu zadnje ostanke kraljestva, ki so je smatrali na Francoskem uničeno za vedno.

"Smrt aristokratu! Smrt izdajalcu!" so zavpili nekateri izmed množice in kazali s prstom na mladega moža; "pomoč! je ruto v kri Avstrijanke, ubijte ga!"

"Večni Bog!" je dejal Maurice Lorinu, "ali si ga spoznal? Ali si ga spoznal?"

"Smrt rojalistom!" so ponavljali besneči, "vzemite mu ruto, ki si jo hoče ohraniti kot svetinjo, iztrgajte mu jo!"

Ponosen nasmeh je zaigral na ustnicah mladega moža. Odpel si je srajco, razgalil svoje prsi in spustil ruto iz rok.

"Gospodje", je dejal, "te krvi ni preliha kraljica, temveč jaz; pustite me, da umrem v miru."

Na levi strani pra mu je zablajala velika globoka rana. Mnogiča je zakričala in se umaknila. Nato se je mladi mož polagoma zgrudil na svoja kolena in gledal proti morišču, kakor gleda mučenec proti nebu.

"Vitez iz Rdeče hiše!" je šepnil Lorin Mauriceu.

"Zbogom!" je ječjal mladi mož in nagnil glavo blaženo se smehljaše, "zbogom, na svidenje!"

In izdihnil je sredi začudenih stražnikov.

"Tudi to se še lahko stori, Lorin, predno se postane občan," je dejal Maurice.

Paček je prestrašen in lajajoč skakljal okoli trupla.

"Stoj, to je Blak," je dejal neki mož z debelo in dolgo gorjavo v rokah; "stoj, to je Blak; pojdi sem, ljubček."

Pea se je približal onemu, ki ga je klical; toda komaj je dospel do njega, je dvignil mož gorjavo in mu razčesnil glavo, krohotajoč se pri tem.

"Oh, nekrečnej!" je vzkliknil Maurice.

L. Obisk na domu.

Lorin je odvedel Mauricea v svoje stanovanje. Maurice ni hotel izpostavljati svojega prijatelja nevarnosti. Zato je odhajal še zjutraj od doma in se vračal šele zvečer.

Zjutraj onega dne, ko so se vršili dogodki, o katerih hočemo takoj pripovedovati, je Maurice odšel na revolucijsko sodišče, da se postavi tam na svoje mesto. Vsekdan je prihajal sem, kajti menil je, da bo od tu najbolje videl Genevieu, ko je imela priti na zahtojno klop. Lorin je še spal, toda kmalu ga je vzbudil velik šum, ki so ga povzročili udarci s puškimi kopitom, pomečani z žensskimi glasovi.

Stirje sekonarji, dva orožnika in komisar so v tem hipu vstopili. Ta obisk se je zdel Lorinu tako pomemben, da se je oblekel z vso naglieo.

"Ali ste prišli, da me aretirate?"

"Da, občan Lorin."

"Zakaj?"

"Ker si osumljen."

"Ah, da, prav imaš."

Komisar je počel kak par besed na zapisnik.

"Kje je tvoj prijatelj?" je vprašal nato.

"Kateri prijatelj?"

"Občan Maurice Lindsey."

"Brčkone na svojem domu."

"Ne, on stanuje tu."

"On? Le pojdite! Išelite, in če ga najdete..."

"Tu je ovdabn," je dejal komisar.

"Dovolj je jasno in obirna."

Nudil je Lorinu papir, ki je bil popisana z grdo pisavo in z zagonečnim pravopisom. V ovadbi je bilo rečeno, da vidijo vsako jutro prihajati iz Lorinovega stanovanja občana Mauricea, ki je sumljiv in določen za aretacijo. Ovadba je bila podpisana od Simona.

"Ah, ta čevljar izgubi vse svoje odjemalce, ako bo izvrševal dve obrti obenem. Kako? Ovadah in čevljar! Ta gospod Simon je prvi Cesar", je dejal Lorin in se zakrohotal.

"Kje je občan Maurice?" je zopet vprašal komisar, "pozivljamo te, da nam ga izročiš."

"Če vam pa povem, da ga ni tu!"

Komisar je odšel v sosednjo sobo, nato je stopil v neki predel, kjer je stanoval Lorinov postrežnik, slednjega je odprl še neko drugo izbo. Toda o Mauriceu ni bilo sledu.

Neko pred kratkim spisano pismo, ki je ležalo v jedilnici na mizi, je vzbudilo komisarjevo pozornost. Pismo je spisal Maurice in je položil, predno je odšel, na to mesto, ne da bi bil vzbudil svojega prijatelja, s katerim je spal.

"Odhajam na sodnijo," je dejal Maurice v pismu, "zajutruj brez mene, vrnem se šele zvečer."

"Občan," je rekel Lorin, "dasi bi vas rad ubogal čimprej, morate pač uvideti, da vam ne morem slediti v sami srajci. Dovolite mi, da me moj postrežnik obide."

"Aristokrat!" je zaklical neki glas, "še hlače mu morajo oblačiti..."

"Oh, pri bogu, da! Šeg sem kakor občan Dagobert; morda ste opazili, da nisem dejal: kralj."

"Urno, pusti se oblači," je rekel komisar, "toda požuri se."

Postrežnik je stopil iz svojega predela in pomagal svojemu gospodarju pri oblačenju.

Lorinu ni šlo za pomoč, marveč je hotel, da je videl in čul njegov postrežnik vse, kar se je dogajalo, da je lahko potem sporočil Mauriceu.

"No, gospodje... oprostite, občani, no občani, pripravljen sem in vam sledim. Toda dovolite, da vzamem to knjigo s seboj, ki me bo kratkočasila v ječi."

"Tvoja ješa!... je dejal naskrat Simon, ki je bil medtem postal uradnik in ki je vstopil s štirimi sekonarji. "Saj ne boš dolgo v njej. Zapleten si v proces proti ženaki, ki je hotela gripomati Avstrijanki pri begu. Danes bo sejena... tebe bodo sodili jutri, ker moraš prej prištati."

"Čevljar," je rekel Lorin z zelo resnim glasom, "ti šivaš prehitro svoje podplate!"

"Da, toda to bo res lep preraz!" je odzval Simon z grdim nasmehom; "boš že videl, boš že videl, moj lep grenadir."

Lorin je zmajeval z rameni.

"No, pojdimo!" je dejal, "jaz čakam!"

In ko se je obrnil, da bi odšel po stopnicah, je Lorin tako močno breclil uradnika Simona, da se je tlečeval v bolji razburjen. Sodniki se nahajajo ravnokar pri glasovanju. Oba obtožena sta si še nadejala obliče, v kateri pojdetja o obglavljenju, kakor da bi se hotela rogati razsodbi, ki je visela še v zraku.

Tudi ljudstvo na galerijah se je zdelo danes posebno besno, kar je popolnoma odgovarjalo strogosti sodnikov; od desete ure zjutraj je bilo obsjenih še pet obtožencev. Na račun onih dveh, ki sta pričevala na zatočni klopi pravoreka porotnikov, ki jima je imel vrtni življenje ali pa ju pahnil v smrt, je navzven suvereno ljudstvo delalo zhadljive opazke.

"Glej, glej onega velikega!" je dejala neka živilja, ki je bila brez čepice in ki je imela na svojih kitiševih široko trobojnico; "glej, kako je blede! Človek bi mislil, da je že mrtev!"

Obsojenec je pogledal z zanimljivim pogledom žensko, ki je tako govorila o njem.

"Kaj neki govoriš?" je dejala neka tovarišica, "saj se je ravnokar smehljaj."

"Da, s svojimi ostrimi zobmi."

Nekdo iz predmestja je pogledal na uro.

"Koliko je ura?" ga je vprašal neki prijatelj.

"Deset minut pred eno; posvetovanje traja še trideset ure."

"Kakor v Domfrontu, tem nevročnem mestu; ob dvanaestih se prihaja, ob eni se že vial."

"In oni mali, oni mali!" je vzkliknil nekdo drug, "poglejte ga vendar, kako bo grd, ko ne bo imel več glave."

"Ba, to se kmalu zgodi; ne utegneš videti."

"Čuj, zahtevali bodo od Samsona, da vrne njegovo glavo; imajo torej pravico, da jo vidijo."

"Glej, no, kako nosi lepa, modro uknjno... vsaj za reveže ostane nekaj, če skrajajo za glavo dobro oblečene ljudi."

Reveži so res podedovali zapuščeno vsake žrtve; zapuščeno so razdelili takoj po obglavljenju med potrebne.

Porotniki so se vračali iz posvetovalnice, in predsednik je razgalil obtoženceva smrtno obsodbo, kakor jo je pričakoval vsakdo.

Odvedli so ju takoj; stopala sta s trdnim korakom... v onih časih se ni nihče bal smrti.

Nato se je začel zamolki in usodepolni glas sodnega sluga:

"Občan tožitelj proti občanki Genevieve Dixmer."

Maurice se je stresel po vsem telesu, znoj se mu je razlil po obrazu.

Mala vrata, skozi katere so prihajali obtoženi, so se odprla, in prikazala se je Genevieve. Bila je belo oblečena; lasje je imela urejene z neko mišno kôketnostjo. Mesto da bi si jih bila odrezala, kakor so delale druge ženske, jih je spleta v lepe kodre.

Uhoga Genevieve je nedvomno hotela biti do zadnjega hipa lepa, da bi jo videl oni, ki ga je ljubil.

Maurice je zapazil Genevieve; začutil je, kako se ga zapuščale moči, ki jih je bil zbral v tem hipu. Sicer je bil pripravljen na udarce, ker že deset dni ni zamudil nobene razprave in ker je bil že tritkrat čul iz obtožiteljevih ust Genevieveino ime; toda polasnil se ga je obup, velik in globok kakor nizmerno brezno.

Ko se je pojavila lepa, nedolžna, blede mlada ženska, so vsi nehoti vzkliknili, nekateri iz jeze, — v onih časih je bilo ljudi, ki so sovržili vsako vrline, bodisi lepoto, denar, nadarjenost, bodisi rojstvo, — drugi zopet vsled začudenja, nekateri iz ustlženja.

Genevieve je brezdvomno razločila med temi vzkliki glas, ki ji je bil znan, kajti ozrla se je k Mau-

ricu, medtem pa je predsednik brskal po spisih obtoženke in je tupatam skrivaj pogledal izpod oči.

Takoj pri prvem pogledu je spoznala Mauricea, četudi se mu je skrival obraz pod širokimi klubokovimi kraji; nato se je nalahko obrnila z vsem telesom proti njemu in ga gledala z milim nasmehom na ustnicah; svojo rožnato, trepetajočo ročico je pritisnila na svoje ustnice, dihnila vanjo svojo dušo in poslala poljub njemu, edinemu izmed množice.

Sept, izražajoč sočutje, se je čul po vsaj dvorani. Sodnik jo je poklical, nakar se je zopet obrnil k njemu; toda aredi te kretnje je obstal; njena široko odprte oči so prestrašene obličale na neki točki v dvorani.

Maurice se je vzpenjal zaman; videl ni nidesar; obenem je povečal svojo pozornost Fouquieru, ko je jel čitati obtožnico. V njej je bila Genevievea Dixmer popisana kot sprogga zelo trdovratnega zrotnika in je bila osumljena, da je podpirala viteza iz Rdeče hiše, ko je skušal rešiti kraljico. Našli so jo, kako je klečala pred kraljico, kako jo je prosila, naj menja njeno obleko, in kako se je ponudila, da umre na njenem mestu. Ta bedasti fanatizem," je dejal obtožnica, "bo gotovo poveličeval od vseh sovražnikov domovine. Toda v sedanjih časih je vsak francoski občan dolžan svoje življenje samo svojemu narodu. Kdor se žrtvuje sovražnikom Francije, zagreši dvakratno izdajstvo."

Ko je predsednik vprašal Genevieve, če priznava, da sta jo orožnika Duchesne in Gilbert zasledila, ko je kraljico na kolenuh prosila, naj menja z njo obleko, je odgovorila kratko: "Da!"

"Torej pripovedujte nam o svojem načrtu in o svojih nadah," je dejal predsednik.

Genevieve je odgovorila smelo: "Ženska sicer lahko upa, toda ne more kovati takih načrtov, katerih žrtve sem bila jaz."

"Čemu ste se nahajali tam?"

"Ker nisem bila gospodinja nad samo seboj in ker so me drugi naganjali k temu."

"Kdo vas je naganjal?" je vprašal javni tožitelj.

"Nekdo, ki mi je grozil s smrtjo, ko bi ga ne bila ubogala."

Pri tem je Genevieve zopet uprla svoj razburjeni pogled na ono točko v dvorani, ki je bila Mauriceu skrita.

"Toda zato, da ste ubežali smrti, s katero so vam grozili, ste kljubovali smrti, ki bi morala biti posledica obsodbe?"

"Ko sem se udala, je bil še noč na mojih prsih, medtem ko je bila gilgotina še daleč od moje glave."

"Zakaj niste klicali na pomoč? Vaš pošten občan bi vas bil branil."

"Ah, gospod," je odzvala Genevieve z obenem tako žalostnim in mehkim glasom, da je hotel Maurice počiti arec, "ah, nikogar ni bilo več v bližini."

Ganotje je sledilo sočutju, kor je prej sočutje sledilo rade vednosti. Mnogo glav se je sklonilo, marsikdo je skrivaj svoje solze, drugi so jih zopet odkrito kazali.

Maurice je opazil na svoji levli glavo, ki je bila nepremična, obraz je ostal nevpogljiv. Bil je Dixmer, ki je vzravnan, mrkega čela in neupravljiv, neprenehoma zri v Genevieve in v sodnike.

Kri je udarila v glavo mlademu možu, jeza mu je stopila iz arec in močnjana in ga napolnila z nentelljivo željo po maščevanju. Iz oči mu je švignil pogled, poln sovražstva in napetosti, tako da je Dixmer okrenil svoj obraz proti svojemu sovražniku, kakor da bi ga bil žgočil fluid pritegnil k njemu.

Oba pogleda sta se križala kakor dva plamena.

"Povejte nam imena povzročiteljev," je rekel predsednik.

"Bil je samo eden."

"Kdo?"

in nato še samega sebe; toda kmalu je opustil svojo namero.

"Ne, on ne sme tako umreti!" je rekel.

"Vi nam torej nečete pomagati pri naših poizvedovanjih?" je vprašal predsednik.

"Gospod, menim, da ne morem storiti tega; kajti drugi bi me potem zaničevali, kakor zaničujem jaz njega," je odgovorila Genevieve.

"Ali so priče tu?" je vprašal predsednik.

"Ena," je odvrnil sodni sluga.

"Pokličite jo."

"Maksimilijan Jean Lorin!" je zaklical sodni sluga.

"Lorin!" je vzkliknil Maurice, ki ni še nič vedel o prijateljevi aretaciji. "O moj Bog, kaj se je vendar zgodilo z njim?"

"Lorin!" je zamrmrala Genevieve in gledala okrog z neko hošestno nemirnostjo.

"Zakaj se priča ne oglasi, ko jo kličejo?" je vprašal predsednik.

"Občan predsednik," je dejal Fouquier, "na podlagi neke nove ovadbe je bil priča aretiran v svojem stanovanju; takoj ga privedejo. Bila je še neka druga važnejša priča, toda niso je mogli najti," je nadaljeval Fouquier.

Genevieve je obledela in se sgrudila.

V tem hipu je vstopil Lorin v spremstvu dveh orožnikov.

Takoj za njim in po istih vratih je vstopil Simon in se vsedel kot nekaj zelo ugledna in važna oseba bližini sodnikov.

"Vaše ime in priimek?" je vprašal predsednik.

"Maksimilijan Jean Lorin."

"Vaš stan?"

"Svoboden mož."

"Ne boš več dolgo," je dejal Simon ter mu pomolil pest.

"Ali ste z obtoženko v sorodu?"

"Ne, toda imam čast se prištejati k njenim prijateljem."

"Ali ste vedeli, da je nameravala odvesti kraljico?"

"Kako naj bi to vedel?"

"Saj vam je bila morda zaupala."

"Meni, članu termopilске sekcije? Molčite vendar!"

"Toda videli so vas večkrat pri njej?"

"Videli so me celo večkrat pri njej."

"Vi ste jo poznali kot aristokratinjo?"

"Poznal sem jo kot soprogo nekoga strojarja."

"Njen soprog v resnici sploh ni izvirjal te obrti?"

"Ah, tega ne vem, njenega soproga nisem smatral za svojega prijatelja."

"Pripovedujte nam o njem."

"Oh, prav rad! Bil je podlež..."

"Gospod Lorin, imejte usmiljenje!" je dejala Genevieve.

Lorin se ni dal motiti in je nadaljeval:

"Ta človek ni žrtvoval ženske, ki stoji pred vami morda radi svojih političnih nazorov, temveč da si je utečil svoje osebno sovraštvo; smatram ga skoro za tako podlega, kakor je Simon."

Dixmer je obledel kakor mrlič; Simon je hotel govoriti, toda predsednik mu je namignil, naj molči.

"Zdi se, da dobro poznate vso povest, povejte nam kaj več o tem," je dejal Fouquier.

"Oprostite, občan Fouquier," je odvrnil Lorin in vstal s sedeža. "povedal sem, kar sem vedel."

Pozdravil je in zopet sedel.

"Občan Lorin," je nadaljeval obtožitelj, "ti si dolžan sodišču pojasniti..."

"Naj mu zadostuje to, kar sem povedal... Ali ta ženska je nedolžna, ponavljam; udala se je samo sili. Ej, poglejte jo vendar enkrat, če je podobna zarotnici? Prisilili so jo, da je storila to, kar je storila; to je vse."

"Ali meni?"

"Prav gotovo."

"V imenu zakona zahtevam, da se postavi priča Lorin pred sodišče radi sporazumljenja s to žensko," je dejal Fouquier.

Maurice je vzdihnil. Genevieve si je z rokami zakrivala obraz. Simon pa je vzkliknil od veselja:

"Občan obtožitelj, rešil si do movino."

Lorin je stopil ne da bi česa odvrnil, čez ograjo, šel k Genevievei ji spoštljivo poljubil roko in dejal z ravnodušnostjo, ki je globoko ganila navzoče: "Dobro jutro, občanka. Kako se kaj počutite?"

(Dalje prihodnjič.)

Naročite "Prosveto" vašemu sorodniku ali prijatelju v stari domovini.

Naložite vaš denar na domove in zemljišča!

In bati se vam ne bo treba nobene izgube. Osemdeset odstotkov uspešnih ljudi v Združenih državah je pričelo svoje delovanje na ti podlagi, da so vlagali na nepremična posestva.

Zakaj bi ne bili med njimi tudi Vi?

Pri nižje imenovanem podjetju so večinoma delavci in mali trgovci iz Bridgevilla in okolice — skoro vsi SLOVENCI. Družbin opravke je "Real Estate".

Na prodaj imamo domove in zemljišča (lote). Okrog dvesto (lot) zemljišč bo gotovo razprodanih v prihodnjem letnem času. Vsa naša posestva so v bližini raznih tovarn in premogokopov. Tovarne se razprostirajo in lep razvoj nove SLOVENSKE naselbine je zagotovljen. Pri nakupih našega posestva vzamemo naše delnice in obveznice, ter Liberty Bonde v polni vrednosti in druge zanesljive vrednostne papirje pa po trgovski veljavni ceni. Rojaki, svetujemo vam, da to stvar natančno preiščete. Za podrobnosti izglasite se osebno ali pismeno, pri:

Bridgeville Realty & Guaranty Co.
419 Railroad Ave., Bridgeville, Pa.

ZASTAVE

Regalije in vse družbene potrebitine.

Garantiramo delo in blago. Izdeluje po umernih cenah val rok.

VICTOR NAVINŠEK, 331 GREEVE ST., CONEMAUGH, PA.

KUPITE MUTUAL FLAVORS (Dišave).

Čemu riskirati s nepoznanimi dišavami, ko lahko kupite MUTUAL najboljšo dišavo za nižjo ceno od ne posušanih vrst!

Rum — Borovička — Žitna viska
Kimel — Torkoly — Slivovica

1 steklenica zadostuje za en galon močrote, stane.....	\$1.25
5 steklenice stane.....	5.50
10 steklenice stane.....	10.50
Zavarnostna za svojo pošljite denar ali Money Order v registriranem pisnu.	.15

Kadar pošljete naročila, pošljite denar ali Money Order v registriranem pisnu.

Se prodajo edino le pri:

MUTUAL FLAVOR COMPANY,
2130 Forbes St., Dept. L., Pittsburgh, Pa.

DENAR V STARO DOMOVINO.

Za Jugoslavijo:	Za Italijo:
500 kron.....	100 lir.....
1000 kron.....	500 lir.....
10000 kron.....	1000 lir.....
2.00	5.50
3.50	25.00
37.00	45.00

Izdelujemo tudi vsakovrstna notarska dela za tukaj in stari kraj. Za pojasnila se obrnite na:

MLADIČ & VERDERBAR,
1334 West 18th Street, CHICAGO, ILL.

POSEBNO MOČNI BAKRENI KOTLI

PO NIŽJI CENI KOT KJERKOLI DRUGJE.

Zadovoljstvo jamčeno ali pa vrnemo denar brez ugovora.

Kotli narejeni iz 16, 18, 20 in 22 onc mrislo prešana bakra. Zračno trdno privit vijak kapa, 5 palcev široka luknja dovolj za roko skozi pri umivanju.

2 gal. \$3.50	1 gal. \$2.50
4 gal. 4.25	4 gal. 7.25
6 gal. 6.00	6 gal. 9.50
8 gal. 7.00	8 gal. 11.50
10 gal. 9.00	10 gal. 13.50
12 gal. 11.50	12 gal. 16.50
15 gal. 12.00	15 gal. 18.50
20 gal. 14.00	20 gal. 24.50
25 gal. 17.00	25 gal. 28.50
35 gal. 22.00	35 gal. 32.50

Mehkega bakra čevl 1 palca po 20c čevljev. 1 palca po 20c. Spojenje 1 palca 40c vsak. 1 palca spojenje 40c vsak.

Izdelovalnica kotlov, bakra in platinaste topilnice se nahaja na:

JOHN Q. HRUBY,
1806 S. RACINE AVE., CHICAGO, ILL.
PIŠITE PO NAŠ CENIK OMENTE DEPT. T.

ZAKAJ PLAČUJETE VISOKE CENE?

Pri nas kupite blazine (matroce) po najnižjih cenah, kot pred vojno. 45 fut. teške blazine iz čistega bombaža, cena \$7.50.—

50 fut. teške blazine iz najfinjšega bombaža, cena \$11.50.

NAJBOLJŠE VRSTE STAROKRANJSKE KOSE

Imam agenturo za vse Ameriko.

Kose ta močnejše takozvane moldovke z rincec in ključem za \$2.50. Ako pa vzamete 6 kos skupaj, je znižana cena in stane kosa \$2.00.

Druge vrste malo ožje kose tudi starokranjskega izdelka poliranke se dobe po \$2.00.

V zalogi imam kakorsnekoli vrste želite, 26, 28, 30 in 32 palcev dolge.

Serpi za klepat se dobe po \$1.00.

Klepalno orodje se dobi po \$1.25.

Brusilni kamni (osle) 50c in malo večje po 60c.

Starokranjske ploščate-pile, 8 palcev dolge po 50c.

Konišča se dobe po 1.50

Mi plačamo poštino v vse kraje.

Pošljite denar ali poštno nakaznico z naročilom.

STEPHEN STONICH, 105 LAKE STREET
CHISHOLM, MINN. TEL. 47.

Frank Sakser State Bank,

82 Cortlandt Street
NEW YORK, N. Y.

Generalno Zastopstvo
JADRANSKE BANKE
in vseh njenih podružnic.
JUGOSLAVIJA.

BEOGRAD, CALJE, CAVTAT, DUBROVNIK, ERZEGOVCI, JELNA, KORČULA, KOTOR, KRANJ, LJUBLJANA, MARIBOR, METKOVIĆ, SARAJEVO, SPLIT, ŠIBENIK, ZAGREB.

ITALIJA:
TREST, OPATIJA, ZADAR.

NEMSKA AVSTRIJA
DUNAJ.

Izvirajemo hitro in poceni denarna izplačila v Jugoslaviji, Italiji, in Nemški Avstriji ter izdajamo čeke v krunah, dinarih, lirah in dolarjih, plačljive na vpogled pri Jadranski banki in vseh njenih podružnicah.

Prodajamo parobrodne in železniške vozne listke na vse kraje in za vse črte. Kadar ste na potu v staro domovino in se nujajate v New York, se vam bo izplačalo, ako se zgledite glede vreditve Vaših denarnih zalog pri ravnanju naše banke v prvem nadstropju brez onira na to, ako kupite parobrodni listek pri nas ali ste ga morali kupiti drugod. Zajemčeni so nam pri Jadranski banki izvanredni ugodni pogoji, ki bodo od velike koristi za vse one, ki se še ali se bodo posluževali naše banke.

FRANK SAKSER STATE BANK

NAJVEČJA SLOVENSKA ZLATARSKA TRGOVINA

Frank Černe,

6033 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

Zvez, brojke, zapestnice, diamantne prstane in lavalirje, verižice i. t. d.

POPRAVLJAMO: ure in drugo zlatnino po nizki ceni.

PODRUŽNICA
Columbia Gramofonov

In gramofonskih plošč. Slovenskih in drugih. Prodajamo na lahka mesečna odplačila. Pjšite po cenik, kateri se vam pošlje brezplačno, ali pa osebno vprašajte za cene predno drugod kupite.

Najboljše blago. Najnižje cene.

Največja slovanska tiskarna v Ameriki je

Narodna Tiskarna

2146-48-50 Blue Island Ave., Chicago, Illinois.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovino za društvo in trgovce.—"PROSVETA" se tiska v naši tiskarni.

VAŽNI DOKUMENTI.

Ako prodajate ali kupujete v starem kraju posestvo, potrebujete pravilno izpolnjeno pogodbo; ako želite svojem darovatelju kako zemljišče ali posestvo, potrebujete darovalno pogodbo; ako imate koga pooblastiti v starem kraju, da vas pri vseh sodniških ali političnih uradih zastopa, potrebujete pooblastilo; ako želite dobiti svojo rodbino v Ameriko, potrebujete pravilno izpolnjeno prošnjo.

Vse te dokumente, sodniške spise in prevode iz slovenskega na angleški jezik in obratno izdelajemo točno in hitro.

F. A. BOGADEK,
Odvetnik in javni notar
106 BAKEWELL BLDG., PITTSBURGH, PA.

Imam na zalogi prave

LUBASOVE HARMONIKE

tri in štirivrstne, dvakrat, trikrat in štirikrat, nemško ali kranjsko uglasene, kakor tudi chromatične z 12 basi; pišite po cenik.

Nadalje imam na zalogi tudi prave

STAROKRANJSKE KOSE

kovane na roko, iz svetovnoznane tovarne SENSENWERK-KRENHOF iz Štajerskega, v dolžosti od 25 do 33 inčev, kakor tudi klepalno orodje in brusilne kamne po sledečih cenah:

Pesemerna kosa z rincec in ključem..... \$2.50
Šest kos skupaj ali več..... \$2.00
Klepalno orodje, garnitura..... \$1.25
BERGAMO brusilni kamni, dva kamna..... \$1.00

Pri teh cenah je vključena tudi poština; s naročilom vred je poslani tudi denar vnaprej. Radi kos vprašajte rojake, ki so jih že naročili od mene.

ALOIS SKULJ, 323 Epsilon Place, Brooklyn, N. Y.

VABILO NA VELIKO maškeradno veselico

katero priredi

SLOV. DEL. DOM NA MAXHOM — Johnstown, Pa.

дне 25. februarja 1922, ob 7 uri zvečer.

Vstopnina za moške je 50c; ženske so proste vstopnine.

Maske ne plačajo vstopnine, kdor pride maskiran, kdor se pa hoče preobleči v maske notri v domu to lahko stori samo plačati mora vstopnino. Da bodo maske imele tudi svoje veselje smo določili sedem nagrad. 1. nagrado dobi najlepša maskara. 2. nagrado dobi najbolj pomembna maskara in 3. nagrado dobi najgrše opravljena maskara, vse nagrade bodo precej zadovoljive. Druge štiri nagrade bodo razdelili "koceljni" fantje med štiri maskare, ki bodo najprijetnejše. Postrežba bo izvrstna, dobra kuhinja in tudi jecmenovca bo dosti na razpologo in tudi "Marijinecelske kaplice" za želodec so bo dobilo. Torej ne zamudite te ugodne prilike! Uljudno so vabljeni vsa rduštva, rojaki in rojakinje domači in bližnje okolice, da se polnoštevilno vdeleto te veselice.

Pridite vsi! DEREKTORIJ.

SLOVENSKO PEVSKO DRUŠTVO "ZVON" FOREST CITY, PENNA.

Uljudno vabi vse Slovence in Slovenke v Forest City, Pa., Vandling in Brownvale Pa., da se polno številno vdeleto

MAŠKERADNE VESELICE

katera se bo vršila na Pustni torek, dne 28. februarja 1922, v društvenih prostorih na Grand Avenue v Forest City, Pa.

Delite se bodo nagrade za najboljše in najlepše maske.

Vstopnina za moške 50c. Ženske so proste vstopnine.

Za dobro zabavo, izvrstnen prigrizek in pijačo, ter godbo bo skrbel veselilni odbor.

Na svidenje pri zabavi vabi "ZVON", Odbor.

KERZE

S. N. P. J. društvom

Kadar naročate zastave, regalije in drugo, pazite na moje ime in naslov če hočete dobiti najboljše blago za najnižje cene. Načrti in vzorci ZASTONJ.

Clair Ave., AND, O.

5%

plačamo od dneva vloge do dneva dviga na vse vloge.

Zunanjim vložnikom povrnemo poleg tega še stroške za pošiljatev in izplačujemo vlogo takoj brez vsakih stroškov za vložnike.

"Mi obrestujemo višje kot drugi tukajšnji ali starokranjski denarni zavodi". Popolna varnost. Driavno nadzorstvo. Pišite po informacija.

Mednarodno Stavbinsko & Posojilno Društvo
6313 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio

Uradno ura: vsak dan od 9 do 3 in od 6 do 8. Razvna sodnji, pravniki in ob sredah popoldne.